

Mededelingsblad van het

V.V.A.

(Voorheen A.V.O.H.V.)

Inhoud

Adres van het Aktiekomitee voor Amnestie aan Zijne
Majesteit Koning Boudewijn

Het Museum van het Vlaams Studentenleven *E. Claes*

Motie van het V.V.A. in verband met de talentelling

Een Vlaamse Universiteit nu te Antwerpen *J. Heinz*

Ernest Claes, 75 jaar oud... *M. R.*

Beschouwingen rondom Baron Guillaume en het
Koninklijk Huwelijk *R. de Beule*

Pleidooi voor praktische grootnederlandse werking
W. Melis

Waarheen met het V.G.V. ? *H. Ballet*

Uit de Gouwen — De Vlaamse Aktiekomitees —
Personalia — Mededelingen

5^e Jaargang

Okt.-Nov. 1960

Nrs 4-5

Snel, trouw en goed

bediend bij de

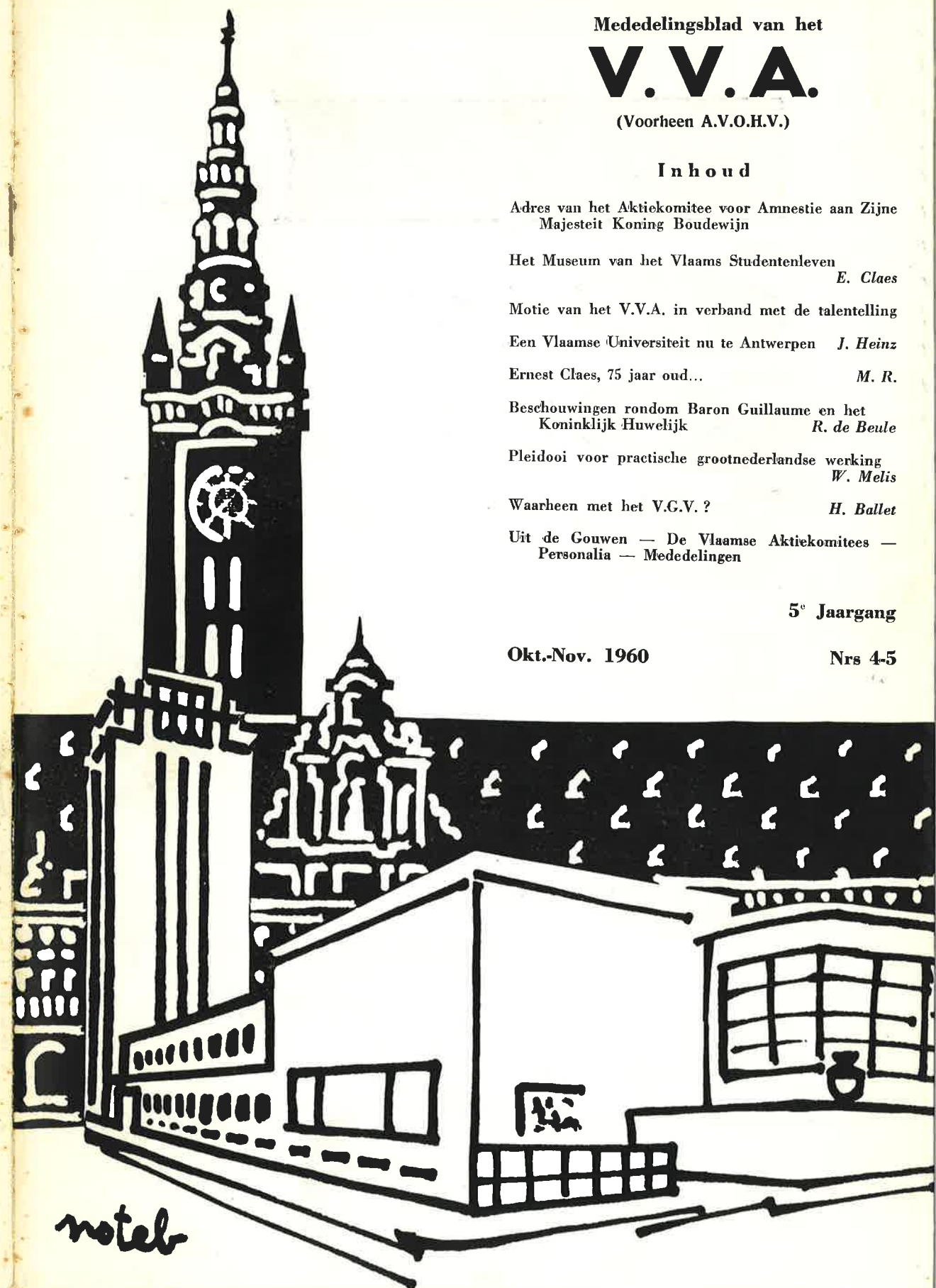
GROENINGHE DRUKKERIJ

Budastraat, 56, KORTRIJK — Tel. (056) 240.77

Boeken en tijdschriften, precisiewerk, kleurendruk,
mechanische boekbinderij, alle handelsdrukwerk.

★

Wie er eens kwam, komt er nog!

ZUIGELINGEN-EN DIETVOEDING
VAN EIGEN BODEM
HOOGSTE KWALITEIT

gracilac

volle gezuurde melk
voor zuigelingen

premalac

half-afgeroomde
gezuurde melk
voor zuigelingen

Diédex

voedingsuiker

annalac

zoutloze half-vette melk

desal

zoutloze melk voor
toekomstige moeders

plenolac

volle melk

DIADAL N.V. NOSTA
OPWIJK

MEEST MODERNE EN WETENSCHAPPELIJKE DIETVOEDING

J. Plet

MEDEDELINGSBLAD

VAN HET

VERBOND DER VLAAMSE ACADEMICI

REDAKTIESEKRETARIS : M. Reynders, Vlamingenstraat, 130, Leuven (Tel. 016.238.97)

BEHEER : Sekr. v/h V.V.A., E. Jacquainlaan, 126, Brussel (Tel. 02-18.68.20 ; P.R. 42.92.38)

Adres van het Aktiekomitee voor Amnestie aan Zijne Majesteit Koning Boudewijn ter gelegenheid van zijn aanstaande huwelijk.

Sire,

Het aanstaande huwelijk van Uwe Majesteit zal voor de bevolking van ons land een welkome gelegenheid zijn om hare aanhankelijkheid aan haar Vorst te betuigen. Dat ook onze jeugdige Koning het simpel menselijk geluk te beurt valt van een huwelijk uit liefde, vervult ontelbare harten met ontroerde vreugde.

Ons Komitee, waarbij aangesloten zijn :

- het Algemeen Nederlands Zangverbond
- het Davidsfonds
- het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond Gent
- het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond Leuven
- de Katholieke Vlaamse Volkskunstfederatie
- het Komitee voor Bedevaaren naar de Graven van de IJzer
- het Verbond der Vlaamse Academics
- de Vlaamse Automobilistenbond
- het Vlaams Geneesheren-Verbond
- het Vlaams Jeugdkomitee
- het Vlaams Komitee voor Brussel
- het Vlaamse Kruis
- de Vlaamse Oudstrijdersbond
- de Vlaamse Toeristenbond
- de Vlaamse Volksbeweging

deelt in deze gevoelens, en biedt Uwe Majesteit zijn eerbiedige gelukwensen aan.

Toch, en het spijt ons het te moeten zeggen, zal, hoezeer de betrokkenen het ook wensen, deze vreugde niet algemeen en onvermengd zijn, of zou zij dat kunnen.

Op honderdduizenden drukken immers loodzwaar, na meer dan zestien jaren, de gevolgen van een repressie, waarvan weinigen nog zullen ontkennen dat zij, onoordeelkundig en op een veel te ruime schaal gevoerd, meer gelijkenis vertoont met wraakneming dan met gerechtigheid.

Dit is geen geschikt ogenblik om in een schrijven tot Uwe Majesteit gericht, de problemen van collaboratie en repressie grondig te onderzoeken.

Wel mag er op gewezen worden dat, hoe zeer ook de collaboratie moge getuigd hebben van een gebrek aan politiek doorzicht, zij niet bewust gericht was tegen het bestaan of tegen het belang van België, en dat niets ondernomen werd tegen de instellingen van het Land. Meer bepaald, voor wat de collaboratie aan Vlaamse zijde betreft, moet als een onloochenbaar feit worden erkend dat daarbij geen Duitse, doch zuiver Vlaamse motieven hebben voorgezeten.

Sire,

Geloof werkelijk iemand dat het verraad in België tijdens de bezettingsjaren zo welig heeft getierd, zo verspreid is geweest, als de uitgesproken veroordelingen het zouden doen uitschijnen?

En kan het nog ernstig geloofend worden dat, in ontelbare gevallen, daden te goeder trouw en zonder enig inzicht het Land te benadelen gesteld, als verraad werden bestempeld en beteugeld?

De hartstochten die bijna onafscheidbaar zijn van grote politieke of maatschappelijke beroeringen, verklaren enigermate, zonder ze te rechtvaardigen, de eksessen van de repressie. Maar zij vormen geen verontschuldiging voor het uitblijven van afdoende maatregelen om de begane vergissingen te herstellen, of de gevolgen van de overdreven beteugeling te milderen of te herstellen.

Dit geldt des te meer omdat, naast de rechtstreeks door de veroordelingen en afstellingen getroffen, en meer nog dan zij, hun gezinnen vaak in de diepste ellende werden gedompeld en nog blijven.

Ons Komitee en de erin vertegenwoordigde verenigingen hebben sedert lang, in 's Lands welbegrepen belang, stelling genomen ten voordele van amnestie voor alle politieke gevallen.

Wij weten echter dat dit valt onder de bevoegdheid van de Wetgevende Macht.

Het is van ouds een gebruik dat belangrijke gebeurtenissen in het Vorstenhuis aanleiding geven tot genademaatregelen.

Langs de weg van de genadeverlening kan reeds zeer veel worden bereikt, heel wat leed worden verzacht, en de mogelijkheid tot volledig herstel worden geschapen.

Dit zou namelijk het geval zijn wanneer ruim opgevatte genademaatregelen, ontslag uit de gevangenis voor de nog van hun vrijheid beroofde politieke gevangenen, terugkeer naar het Vaderland van de ballingen voor gevolg had, en tevens kwijtschelding werd verleend van het gedeelte van de straffen dat nog uit te boeten blijft onder het regime van de voorwaardelijke invrijheidstelling.

Eens dit verkregen zou de weg voor een verzoek tot eerherstel geopend zijn, en mag worden verhoopt dat de meerderheid der getroffen dit ook zou verkrijgen.

De opruiming van de repressie dient opgevat te worden als een maatregel, gericht op de toekomst. Zij zal verzoening en herstel van de eendracht bevorderen, die zo nodig zijn, willen wij een oplossing vinden voor de zware problemen van politieke, economische en sociale aard waar België voor geplaatst is.

Wij twijfelen er niet aan of Uwe Majesteit zal gretig ter gelegenheid van Zijn huwelijk gebruik maken van Zijn grondwettelijk genaderecht, dit heerlijkste van alle Koninklijke voorrechten en tekenen,

Met gevoelens van diepe eerbied.

	Vlaanderen	Wallonië
Bevolking	58 %	42 %
Kinderen	68 %	32 %
Dienstplichtigen	67 %	33 %
Officieren	35 %	65 %
Leerlingen M.O.	55 %	45 %
Studenten	38 %	62 %
Werklozen	70 %	30 %
Sparen	65 %	35 %
Krediet aan de Nijverheid	45 %	55 %

Het Museum van het Vlaams Studentenleven.

Aan alle oude en jonge commilitones, saluut!

Hoe dikwijls hebben Mon en ik erover gepraat! Hoe menig keer de wens uitgesproken dat het er zou komen! En waar, en hoe, en wanneer... De jaren gingen en er kwam niets van.

Als ik voor een van mijn boekenkasten sta, of voor de hoop rommel die bestaat uit allerlei oude papieren, dokumenten, brieven, in hokjes en kisten opgeborgen, bekruip mij iedermaal de lust eens te onderzoeken wat daar allemaal insteekt, om op te ruimen, opruiming die dan niets anders is dan een vergeeld papier of brief in de handen te nemen, even te bekijken, aan lang verdwenen dingen of vrienden te denken, en dan op dezelfde plaats terug te leggen tot een volgende gelijkaardige opruiming.

Als mij dan mijn oude studentenpet van de Brabantse Gilde — vijftig jaar geleden en meer! — weer eens in de handen valt, mijn dierbare studentenpet waar we onder Jef Vanden Eynde hebben moeten voor vechten, waarin dat lieve meisje in rode letters A.V.V. — V.V.K. borduurde, waarmee ik, met de voering goed zichtbaar naar buiten gehouden, voor de rektorale raad stond om van het *consilium abeundi* af te geraken.

Als ik de standregelen van onze *Camer van Rhetoricke*, door Jan Lindemans gesticht, en die *Saks* en het briefpapier van *Kerlinga*, en foto's en brieven uit mijn Leuvense jaren, en zoveel andere dingen...

Ach! beste commilitones over heel Vlaanderen, dan ontsnapt mij telkens de zucht: « Wat moet ik daarmee doen! »

Scheurmand? Kachel?... Neen!!! Het is me te dierbaar. En het wordt weer opgeborgen tot een volgende keer.

De jaren gingen. Ook voor mij. En ik weet dat na mijn heengaan die « dierbare rommel » de weg zal opgaan van scheurmand of kachel.

Tenware...

En daar vernemen we dan op een keer dat er in het in opbouw zijnde statige Huis van Vlaamse Leergangen, in de schaduw van het stadhuis van Leuven, een ruim lokaal ter beschikking zal worden gesteld voor het Archief en Museum van het Vlaams Studentenleven, en dat aan niemand minder dan onze goede trouwe studentenvriend Dr. Mon De Goeyse, de inrichting en het bestuur daarvan zal worden opgedragen. Jaren lang heeft « de Mon » erover gesproken, ervoor geijverd en bijna gesmeekt, de gedachte doen doordringen, hij is reeds sedert lang ermee begonnen in zijn eigen huis, hij heeft mijzelf reeds het een en ander weten afhandig te maken, en nu wordt zijn hartewens vervuld.

Oud-Studenten over gans Vlaanderen, nu is de beurt aan u, nu richt ik mij rechtstreeks tot u, tot de mannen van 't Vlaamse Verbond, van al de Gilden en de Clubs, Bonden en Kringen uit uw tijd, ouden en jongen, en ook tot de familieleden van overleden oud-studenten. En in korte woorden gezegd: onderzoekt eens uw oude « dierbare rommel », zoals ik doe, voor een opruiming, ditmaal een echte, en ik ben ervan overtuigd dat ge nog menig oud souvenir uit uw studententijd zult terugvinden, waar gij niets meer mee doet en dat na u verloren gaat: foto's, tekeningen, studentenbladen, liederboeken, brochures, lustrumboekjes, programma's, omzendbrieven, verslagen, briefwisseling, krantenknipsels, vaandels, petten, linten, kentekens, bierpotten. Zendt het alles aan Dr. Von De Goeyse, Hooverplein 8, Leuven (of schrijft om het te laten afhalen). Een aanplakbiljet, de kwijting van een kotbaas, een oude prentkaart, het geringste kan ons Museum verrijken.

Commilitones van vroeger en thans, *doet het!*

Dan zal er eenmaal in het oude Leuven een plaatsje zijn waar iets van het hart van ieder studentengeslacht blijft kloppen, ook van uw hart, van uwe liefde, van uwe jonge jaren.

Uw namen zullen er opgetekend blijven. Uw zonen en dochters zullen u daar eenmaal terugvinden.

Ik groet u allen.

Ernest CLAES.

P.S. — Ter voorkoming van misverstanden weze aan bovenstaande oproep van Dr. Ernest Claes toegevoegd dat het ons opzet is, documenten te verzamelen in verband met de Vlaamse studentenbeweging in het gehele land; wij doen dus een beroep, niet enkel op de oud-studenten van Leuven, doch ook op die van Gent, Brussel, Antwerpen, Luik, en Kuregem.

Het Huis van Vlaamse Leergangen, dat thans gebouwd wordt in de oudste universiteitsstad der Nederlanden, biedt de mogelijkheid en de nodige waarborgen voor het centraliseren en bewaren van Archieven en documenten die thans overal verspreid liggen en, zo ze in particulier bezit blijven, vroeg of laat vernietigd worden.

Wij richten een bijzondere oproep tot de oud-bestuursleden van niet meer bestaande studentenverenigingen, in de eerste plaats tot die van het A.K.V.S.; laten zij, die nog documenten hieromtrent bezitten, deze veilig bergen in het studentenmuseum te Leuven, waar ze met zorg en liefde zullen bewaard worden, ten gerieve van de geschiedschrijvers en van de komende studentengeslachten.

M.D.G.

Motie van het V.V.A. in verband met de talentelling.

De Centrale Raad van het V.V.A., in vergadering bijeengekomen op 8 oktober jl., heeft in verband met de jongste regeringsverklaring van de heer Eyskens, hiernavolgende motie goedgekeurd en aan de pers medegedeeld:

« Het VERBOND DER VLAAMSE ACADEMICI, na kennisneming van de verklaringen van de nieuwe regering Eyskens betreffende de talentelling, kant zich ten heftigste tegen het voornemen een talentelling te houden voor einde 1962;

Laakt de minister voor Economische Zaken zijn poging het uitstellen van de talentelling te omzeilen door tweetalige volkstellingsformulieren te zenden aan Vlaamse gemeenten; zet de gemeentebesturen aan met passende spoed deze formulieren aan afzender terug te sturen;

Verzet zich tegen elk mogelijk vergelijk waarbij Vlaamse gemeenten aan de ziekte van de tweetaligheid zouden worden prijsgegeven;

Dringt erop aan dat het vraagstuk van de uitbreiding der Brusselse agglomeratie zou opgelost worden in het raam van een politiek van ruimtelijke ordening, die de integriteit van Vlaams en Waals Brabant eerbiedigt en hun homogene ontplooiing bevordert o.m. door het oprichten van satellietsteden op Waals grondgebied voor de Walen en op Vlaams grondgebied voor de Vlamingen;

Wijst op de diepere betekenis van het taalkonflikt dat wortelt in een ethnische tegenstelling, die slechts kan geregeld worden door de vervanging van de huidige unitaire staatsstructuur door een federale;

Eist als voorbereiding hiertoe het onmiddellijk vastleggen van de taalgrens volgens ethnische maatstaven en een degelijk statuut voor Brussel, dat zowel de Vlamingen als de Walen zal toelaten zonder plagerijen of hinderpalen ongestoord hun eigen sociaal en cultureel leven te leiden ».

Een Vlaamse Universiteit NU te Antwerpen. ⁽¹⁾

Ik heb eens gehoord dat de Antwerpenaren in het brusselse onthaald worden 'met gemengde gevoelens'. Zo gebeurt het dat in de ministeries, zodra een Antwerpse delegatie wordt gemeld — zij moge bestaan uit één man — het ordewoord rondgaat: 'Pas op! Daar zijn ze!'. Wat mij betreft, komende van Antwerpen naar het authentieke Brussel, gevoel ik mij zeer op mijn gemak in een brabantse omgeving. De Brabanders zijn van ouds gekend als levensblijve mensen, die scherpzinnigheid van geest weten te paren aan mildheid van het gemoed. Vandaag evenwel zal ik geen beroep doen op uw minzaam karakter, maar op uw Vlaamse reflex. Ik pleit een dossier, een kapitale zaak die op de uitnodiging tot deze vergadering volledig is omschreven met zes woorden: « Een Vlaamse Universiteit nu te Antwerpen ».

Er is reeds veel geschreven daarover, nog meer gesproken, sedert de 18^e mei 1957, datum waarop de toenmalige Rektor van de Gentse Rijksuniversiteit tijdens het jaarlijks kongres van het V.E.V. alsoz sprak: « De vraag kan bij ons gesteld worden of het niet aangewezen ware, in een grote havenstad zoals Antwerpen, buiten de reeds bestaande hogere instituten, een polytechnicum of zelfs een *Universiteit* te stichten. Samen met Gent en Leuven, zou Antwerpen bij uitstek aan de Vlaamse studenten een gezond klimaat schenken voor de ontplooiing van wetenschap en tevens van een zuiver Vlaams leven ».

Thans bevinden wij ons in een nieuw stadium, na drie jaren discussies. Het gaat niet om punten en komma's in een geleerd betoog, het gaat niet om een onwezenlijk droombeeld, een fantazie of een illusie; het gaat hier om een fundamentele eis voor de bestaanszekerheid van een ontwikkeld volk. Een eis die nu in het publiek domein is getreden en zijn beslag moet krijgen. Alles kan niet gezegd worden wat vermeldenswaard is. Ik moet me in dit kort bestek, beperken tot drie punten: welke is onze optiek, hoe is de toestand, en naar de oplossing.

I. In welk optiek zien wij het probleem.

Goed zien is een kunst, niet iedereen aangeboren. Het is ook een kwestie van belichting. Onze essentiële opgave zodra wij mondig worden, is — meen ik — onszelf te affirmeren, die wij zijn, solidair met de gemeenschap die de onze is, én op het ritme van deze tijd. Elke generatie heeft een zending. De vorige generaties moesten een arm, ongeletterd volk optillen tot een gemeenschap met actief besef van eigen waarde. Deze taak werd volbracht door een kleine schare flaminganten — *rari nantes in gurgite vasto* — die geloofden in de goede zaak, die vertrouwden midden Nacht und Nebel omdat de bezielende liefde tot dat volk brandde in hun hart. Er werd fel gestreden, er werd veel geleden... Nu staan wij aan een nieuw vertrekpunt en wij moeten vooruit.

1960. — De Vlamingen leven nog altijd in staat van wettige zelfverdediging. Maar zij geraken weer in het offensief. En daar komt het op aan, met of zonder romantiek. Konkreet is de strijd thans gericht op twee objectieven: de vrijwaring van het Vlaams grondgebied, de doorbraak op het economisch en intellectueel front. Ziedaar de kern van de zaak, waarop onze vizie dient gescherpt te blijven, zonder verspilling van energie aan bijkomstigheden. Want de inzet is te belangrijk. Niets minder dan onze toekomst die wij moeten veilig stellen, in een wereld zonder afstanden, in een tijd van technische, economische en andere integraties.

De oude rekeningen kloppen niet meer: dit is al een poos doorgedrongen bij de moderne Vlaming. Wij bedanken voor zalvende algemeenheden van wie

(1) Rede uitgesproken door Mr. J. Heinz op 16 november 1960 te Brussel, op de maandelijkse bijeenkomst van de gouw Brabant van het V.V.A.

vastzitten in de verhoudingen van gisteren en teren op het maatschappelijk krediet. De moderne Vlaming, de jeugd van vandaag : zij willen paraat staan voor de werkelijkheid van morgen. Laten wij dan ook eerlijk zijn, ieder op zijn plaats, en vooral dan wanneer wij leiding geven aan anderen. Eerlijk bovenal tegenover onze jeugd, die recht heeft op waarachtigheid. Onze maatstaf is de Vlaamse mens van NU. Ons kompas is georiënteerd op het Vlaams eigenbelang. Zonder aanzien van personen, posities, partijschappen en groepsbelangen. Ook zonder complimenten, zonder te veel ontzag voor reputaties, ten slotte zonder schrik voor evidenties.

1960 betekent ter zake : een miljoen universitair en bij de twee grootmachten, de Verenigde Staten van Noord-Amerika en de Unie van de Socialistische Sowjetrepublieken. Met een gelijkwaardig mensenpotentieel, staat West-Europa achter, niettegenstaande ook hier een gestadige groei van de eerste-jaarsstudenten wordt opgetekend. Frankrijk heeft 220.000 studenten, de West-Duitse Bondsrepubliek 185.000, met een verwachte aanwas van 100.000 in de nabije jaren. Nederland, ca. 36.000, waarbij een verdubbeling in het verschieft ligt, binnen de 15-20 jaren. Wat België betreft, noteert de memorie van toelichting op het wetsvoorstel inhoudend de oprichting van een rijksuniversiteit te Antwerpen (neergelegd op 20 maart 1958), dat het achteraan komt, na Zweden, Spanje, Italië, Engeland, Zwitserland en Nederland, in verhouding tot de bevolking. Deze tijd staat in het teken van de hogere ontwikkeling : een kategorische imperatief zowel voor de oude kultuurlanden als voor de afro-aziatische volkeren, van wie men ons op alle toonladders de ontwakning bezingt. Het *nieuw feit* van deze tweede helft der 20^e eeuw, is dan wel : de primauteit van het intellectueel potentieel voor de de economische expansie, grondslag van bestaanszekerheid en welvaart. Dit vitaal feit wordt elders verwekt, niet in verhandelingen en voordrachten, maar door concrete investeringen. De vraag is : moeten wij dan altijd overal te laat komen, door officieel onbegrip en door kollektief falen ? Nederland treft NU voorzieningen voor morgen en overmorgen. Verleden week hoorde ik de Nederlandse korrespondent van de B.R.T., aankondigen dat de 12 miljoen Nederlanders van nu, er 15 miljoen zullen zijn in 1980. Tegen die tijd betekent dat meer dan 70.000 studenten. Waarvoor reeds nu, de minister van O.K.W. een bestedingsplan 1960-75 ter tafel bracht tot 2 miljard gulden, voor uitbreiding en spreiding der hogeronderwijsinstellingen. Wat deed Nederland, toen het zijn koloniaal bezit verloor ? Vanzelfsprekend was er heroëring, maar meteen werd het roer omgegooid : de moederlandse industrialisatie werd voorbereid, de haven van Rotterdam compleet vernieuwd : tientallen miljarden gulden werden besteed (dat heet hier : 'het brengen van de nodige financiële offers') en het rendement is niet uitgebleven. Rotterdam (700.000 inwoners) is de grootste haven van Europa, de emigratie die opgeld deed tussen 1945-55 heeft geen zin meer, er zijn in 1958-60 duizenden werkkrachten te kort, en de Nederlandse universitair vinden in binnen- en buitenland, de open deur naar de topfuncties. Dat Nederland zes universiteiten heeft (naast vijf hogescholen) en er een paar gaat bijnemen, is verheugend voor de Nederlandse jeugd en een teken des tijds. Dat Bulgarië, een zgz. 'achterlijk land', nu met 8 miljoen mensen, praktisch geen analfabeten meer heeft, maar 43.000 hogeschoolstudenten, is verheugend voor de jonge Bulgaren, en een teken des tijds. Dat Libanon, met nog geen 2 miljoen inwoners, zijn 4^e universiteit krijgt, is verheugend voor de jonge Libanezen, en een teken des tijds. Dat 5,5 miljoen Vlamingen het met twee universiteiten (en hoe !) nog moeten stellen, is een schande voor België en een schande voor Vlaanderen... Ziedaar Dames en Heren, ons perspektief 1960.

II. Hoe is de toestand ?

Er moet een strategie worden uitgewerkt voor de Vlaamse doorbraak op het intellectueel front. Dit laatste dient eerst grondig verkend te worden. Wie plan- nen smeedt, heeft kaarten nodig. Nemen wij dus de kaart van België. Wij prik-

ken een vlaggetje op vier punten : Luik, Leuven, Brussel en Gent. Trekken wij nu een lijn gaande van Luik over Leuven en Brussel, langs de taalgrens tot de uithoek van West-Vlaanderen. Benoorden deze lijn, treffen wij één universitair centrum, nl. Gent. Benoorden deze lijn leeft praktisch het Vlaamse volksdeel, meteen ca. 52 % van 's Rijks bevolking. Benoorden deze lijn, liggen vier Vlaamse provincies, met 4.300.000 inwoners. Kijken we aandachtig op de kaart : daar is een vacuum met als economisch-demografisch middelpunt, Antwerpen. Hoe gaarne wij iedereen ter wille wensen te zijn, wij kunnen niets veranderen aan de aardrijkskundige feitelijkheden. Antwerpen is nu eenmaal een Vlaams kerngebied, centraal gelegen bovendien in de Benelux. Met alle gevolgen van dien, in het economische, in het sociale, in het demografische, in het kulturele. Bekijk goed de kaart en denk aan de 15 miljoen Nederlanders van 1980. Deze feiten zijn voor ons van belang, veel meer dan de omstandigheden dat België op een aardbol met een vergrootglas moet ontdekt worden, of dat België's partituur in het wereldconcert zonder weerklank is of ongeveer, zelfs met een luidspreker. Wij Vlamingen moeten niet zozeer begaan zijn met deze internationale incidenties, dan wel met het lot van onze mensen. Hun bestaanszekerheid, hun welvaart, hun gelding — dank zij de ontwikkeling op internationaal niveau, eerst dan als volwaardige nederlandstalige kultuurmensen — daar komt het op aan, Dames en Heren ! Wij stellen verder vast dat het geografisch vacuum automatisch als het ware een demografisch vacuum op het intellectueel front heeft doen ontstaan. Ziehier cijfers, uit den treure herhaald :

Op de 26.000 studenten van Belgische oorsprong, waarvan 22.443 in de bestaande universiteiten, zijn er 38 % nederlandstalig. Volgens de statistiek 1959 van de Universitaire Stichting, een semi-officieel Belgisch organisme. De Vlaamse achterstand is ontzettend, gevaarlijk voor onze gemeenschap, anti-demokratisch, een gruwelijk onrecht. U weet dat de verhoudingen omgekeerd liggen, in het kleuter- en lager onderwijs, én in het leger. Bij de jaarlijkse lichten van de miliciens, bereiken de rekruten die verklaren nederlandstalig te zijn 62,23 % (de franstalige Vlamingen dus niet meegerekend). Op die basis, zouden wij nu, i.p.v. 10.700 studenten, met 23.675 studenten ons nederlandstalig overwicht uitdrukken, indien alles normaal was. Summier gezegd : er is nu een leemte van 13.000 studenten, ongeacht de 10.000 potentiële studenten der volgende dekade. Want de aangroei van het studentenaantal is permanent, hier zoals elders. Vergelijk de globale cijfers voor België : 1938/39 : 11.641 — 1958/59 : 28.275. De universitaire stichting stelt als prognose voor 1970 : 50.000.

Vandaag de dag, moest Limburg het dubbel aantal leveren, Antwerpen eveneens. Dat Brabant 80 % boven de nationale norm bereikt met zijn ca. 8.500 studenten (franstaligen overwegend) wordt dan duidelijk. Dat de Vlaamse provincies 20 à 30 % onder de nationale norm liggen, is onduidelijk.

Al deze gegevens zijn kritisch verwerkt in de voortreffelijke studies van de groep Leuven (onder leiding van Dr. Wieërs) en de groep Gent (onder leiding van Prof. Dr. L. Coetsier). Hoofdzak is dat alle Vlamingen de verhoudingen beseffen, en onthouden dat het Vlaams studentenpotentieel tussen 1966-70 zal geklommen zijn tot 30.000.

Wij beschikken over het mensenmateriaal om de doorbraak te ondernemen, het intellectueel vacuum te vullen en over te gaan tot de herovering van de voorposten.

Laten wij nu even de kaarten rusten, om een balans op te maken. Ten eerste : duizenden bekwame jongens en meisjes uit ons volk, missen de kans op hogere vorming, en onze gemeenschap moet ze missen voor haar geestelijke elite. In plaats van een waardevolle aanwinst, een pijnlijk verlies. Ten tweede : honderden afgestudeerden met een franstalig diploma komen afgezakt naar het volkrijke Vlaanderen, waar zij hun loopbaan opbouwen van parazieten. Prof. Coetsier heeft uitgerekend hoeveel tientallen nieuwbakken dokters, ingenieurs, licen-

tiaten van alle slag, filologen, juristen, enz. jaarlijks het contingent franstaligen in onze streken komen versterken. Begint U klaar te zien, Dames en Heren? Hoe kan het bestaan dat deze dubbele sociale onrechtvaardigheid wordt bestendigd, mede door de bekrompenheid van kortzichtige Vlamingen! Voor memorie vermelden we de misstanden in het Leuvense en het Brusselse, waar Vlaamse zieken er slechter aan toe zijn dan negers. Een derde euvel, waarvoor wij waar-schuwen, is het boerenbedrog van de toelagen, subventies, tussenkomsten van alle aard, op de kosten van de staatskas. Weet U dat de recente verhogingen van steun (enkele 100^{en} miljoen) aan het Vrij H.O. voor de 2/3 in de wacht gesleept worden door franstalige instituten. Hetzelfde geldt voor de drie kwart miljard, verleden jaar uitgetrokken voor het 'wetenschappelijk onderzoek', indien het nog niet erger is. Hoe komt dat? Zeer simpel, als het ei van Columbus: alles gebeurt op basis van het bestaande onevenwicht, tussen de franstalige en nederlandstalige instellingen. Intussen krakelen de naïeve Vlamingen onderling; zij vermogen niet met vereende krachten normale toestanden af te dwingen. Wie betaalt het gelag? Antwoordt zelf. Doch a.u.b. laat de grieventrommel in de rommelkast en klopt niet op andermans borst. Is het geen hoogste tijd dat de Vlamingen koers zetten naar konkrete initiatieven? Zonder rond de pot te draaien. Eerst gelijkheid op de ganse lijn, dan kan er gepraat worden. Het zou natuurlijk gemakkelijker gaan, zonder de handicap van een unitair kultuurgebied. Wie sprak daar weer over kulturele autonomie? Zij werd enigszins verwezenlijkt in Radio en Televisie, het gebied waar de Vlamingen ongeveer normaal kunnen werken.

III. Naar de oplossing.

Uitkomst is alleen mogelijk door een Vlaams eenheidsfront. De goede methode lijkt me alsnog deze van het Vlaams Komitee voor Brussel en Taalgrens, dat een Vlaams objektief nastreeft met de rauwe borstel. Niet praten maar handelen. Een eresaluut, en passant, aan die kranige Vlamingen. Ik weet niet of de insiders fier zijn, ter zake van het universitair bestel in dit land. Ons universitair kader dateert van 1834/35, toen de rijksuniversiteiten (1835) van Gent en Luik (na 1830) werden hersteld, toen de katholieke universiteit te Mechelen gesticht in 1834, werd overgeplaatst naar Leuven in 1836, terwijl de vrije universiteit van Brussel was geopend in 1834. Buiten een interne omvorming te Gent en te Leuven, door de onvermijdelijke vernederlandsing, bleef alles zoals het was, 125 jaar geleden. Dat is Belgisch immobilisme. Wij aanvaardden deze toestand niet langer. Hij is een anachronisme dat sinds jaren niet meer beantwoordt aan de sociaal-ekonomische werkelijkheid, dat niet meer voldoet aan de Vlaamse behoeften van 1960. Dit laatste is voor ons de hoofdzaak. Daarom moge ik herhalen wat ik kort geleden beklemtoonde: Ons streven stoelt op idealisme ongetwijfeld, maar wortelt even vast in de postulaten van de eigentijdse realiteit. Wij verwachten dat onze aktie wordt beoordeeld op de eigen verdiensten van de zaak, en van niets anders. Wij rekenen op uw nuchterste zakelijkheid gepaard met sociaal besef.

In september 1957 schreef iemand: « Waarmee bezit Antwerpen geen universiteit die in haar schoot allerlei mogelijkheden zou vinden, meer dan elders? Een volwaardig apparaat van Hoger Onderwijs, centraal gelegen voor de Vlaamse bevolking en tegelijk met een brede kijk op de wereld. Een echte bakermat voor duizenden Vlaamse studenten ».

En kijk, zonder dat zij met elkaar hadden afgesproken, of zelfs kenden, waren verschillende kringen bezig met studie- en aktieplannen. De Antwerpse afdeling van ons Verbond stichtte een werkkomitee: Universiteit Antwerpen, dat een brochure verspreidde op duizenden exemplaren. 'Een Vlaamse Universiteit te Antwerpen' (8 april 1958). Vooraf en daarna werden kontakten opgenomen, met gezagdragers en prominente Vlamingen. Een mijlpaal was de plech-

tige academische zitting van 10 augustus 1959, door ons ingericht, waarop de burgemeester van Antwerpen, voor 500 toehoorders, zijn rede hield: Waarmee een Universiteit te Antwerpen? later uitgegeven onder de auspiciën van het A.V.O.H.V. afdeling Antwerpen, met voorwoord van Prof. W. Opsomer en nawoord van Mr. H. Fayat. Het is thans aan zijn 4e druk. Er verscheen een franse vertaling: Pourquoi créer une université à Anvers? De spreekbeurten vergaderingen, studentenaktiviteiten w.o. zeer geslaagde nachtelijke tochten en betogingen, opsommen, is onnodig. De lijst van verenigingen allerhande, die hun instemming betuigden, zou te lang worden. Wij vermelden echter gaarne: de feestzitting door de V.T.B. georganiseerd in de K.V.O. op 13 december 1959, de massale volksvergadering in de Handelsbeurs van 20 april 1960, met meer dan 1.000 toehoorders, het academisch colloquium van 23 juni l.l., gehouden in de Bank van Parijs en van de Nederlanden, de twee clubvergaderingen van de Koninklijke Kring der Westvlamingen, om U in de sfeer te houden van onze aktie. Iets moet worden benadrukt: het onmiddellijk sukses bij Jan Publiek, dat we konden verwachten na de test van de opiniepeiling in de Toerist - De Autotoerist (nr. van 16 november 1959). Van groot belang voor ons en inspirerend, was de geestdrift van de jeugd, die nog niet geblust is, integendeel. Was en blijft ook de ovetuigende aanhang van de gewone Vlaamse mensen, uit alle lagen en richtingen. Het is alsof zij en wij plots beseften dat onze zaak — een zaak die ons volk als volk aanspreekt — de adem had van het echte en leven zal. Onze mensen hadden het vast — juister want onbevangener dan zgn. experts —: het gaat hier om iets dat de moeite waard is om ervoor te vechten. « Pour gagner une bataille, il faut la livrer »: wij willen en zullen de demokratisering van het H.O. ditmaal in Vlaamse richting tot een goed eind brengen. Zonder ons blind te staren op deze of gene instelling, zonder af te wegen wat x. y. z. zal doen of laten. Wij zien voor ons de 10.700 Vlaamse studenten van nu, die er 20.000 moesten zijn, wij zien reeds op naar de 30.000 studenten uit ons volk, die over tien jaar, ruimte moeten vinden in Vlaamse universiteiten. — Op 6 maart 1960 werd onder de benaming: « Comité voor de uitbreiding van het hoger onderwijs in Vlaanderen », een vereniging zonder winstoogmerk gesticht, met als voorzitter, de burgemeester van Antwerpen. Zij wil het Hoger Onderwijs in Vlaanderen bevorderen, en in het raam van deze doelstelling, de oprichting met alle daartoe geschikte middelen bewerken van een volwaardige universiteit te Antwerpen. « Universiteit Antwerpen » is meteen de naam van een blad, verspreid op 10.000 eksemplaren, waarvan het 4e n^o ter perse ligt. — Welk zinnig mens, met een Vlaamse reflex, kan nog aarzelen? Alles schreeuwt om de derde Vlaamse Universiteit. Waar, Dames en Heren: in die agglomeratie van 600.000 mensen, in dat middelpunt van handel en nijverheid, de grootste en meest bevolkte stad van België én Vlaanderen, waar de wegen zich kruisen naar alle uithoeken der windstreken. De stad van Rubens en Plantijn, moet weer haar rol krijgen van nederlands cultureel en wetenschappelijk centrum. Alleen uit de provincie zijn 6.254 studenten, nu, te verwachten: meer dan de helft van het huidig cijfer. Doch wij willen een eigentijdse, volwaardige, Vlaamse universiteit opbouwen, openstaande voor alle Vlamingen. Niet tegen Leuven en Gent (of zelfs Brussel) maar om *samen* met Leuven en Gent ons intellectueel patrimonium te beveiligen en aan te vullen. Stel U voor in 1965: Leuven, Gent en Antwerpen: 20.000 studenten, (Vlaamse studenten). Op dat moment zal weer ter sprake komen: de noodzakelijke uitbreiding van het Hoger Onderwijs in Vlaanderen. Nu, in 1960, wordt gezaaid de oogst van 1970... « Want in de jeugd van ons land ligt de beste investering die onze toekomst waarborgt ». Met de woorden van een Leuvens hoogleraar, thans Belgisch Eerste Minister (slot radioboodschap 30 december 1958) heb ik gezegd en dank U allen.

J. HEINZ.

Ernest Claes, 75 jaar oud...

Vlaanderen wordt oud... Vlaanderen wordt arm...

Het leven is een eeuwig komen en gaan, maar wij hebben de indruk dat er meer gaan dan komen. Hoeveel figuren, waarvoor wij in onze jeugd in bewondering stonden, zijn reeds gegaan... en vergeten, behalve dan door enkele getrouwen, die helaas ook niet meer tot de jongeren behoren. Met benauwd gemoed vragen wij ons soms af voor wie de jeugd van heden nog bewondering koestert, en indien zij het toch doet, hoelang deze bewondering zal aanhouden, want zij die gingen worden niet vervangen.

Wij weten het, heden ten dage behoort het niet tot « le bon ton » terug te schouwen naar het verleden. Figuren lijk Rodenbach, Dosfel, Timmermans, Persijn, Scharpé... worden liefst in de vergeethoek gelaten. Velen doen zulks uit onwetendheid, anderen uit ijverzucht en verwatenheid, en het zijn vooral deze laatsten die het hardst schreeuwen dat het heden volstaat en dat wij de blik op de toekomst dienen gericht te houden. Wellicht hebben zij het bij het reste eind' en zal de toekomst ons in het ongelijk stellen, overtuigen doen zij ons echter niet.

*

**

Hetgeen voorafgaat is wel enigszins een weinig bemoedigende inleiding om te spreken over iemand die dikwijls als de meest humorvolle schrijver van Vlaanderen wordt genoemd: de vader van *DE WITTE, DE FANFARE DE SINT JANSVRIENDEN* en andere *ZICHEMSE NOVELLEN*.

Gode zij dank, behoort *ERNEST CLAES* nog niet tot diegenen die « gegaan » zijn. Weliswaar heeft hij de schone ouderdom van 75 jaar bereikt en behoort hij thans tot de categorie der « Ouden van dagen » die, als wij moeten geloof hechten aan de radio en aan de affiches die men overal uitgeplakt ziet, wij deze week speciaal moeten indachtig zijn. Gehoor gevend aan de aangenaam pratende jonge dame, die mij heden ochtend nog via mijn radiopost met aandrang aanmaande iets te doen om het leven van de ouden van dagen wat op te monteren, wil ik, op mijn manier, dat trachten te doen voor de jeugdige ouderling die Ernest Claes nu geworden is. Hij heeft het zeer waarschijnlijk niet van doen, maar in het raam van de week van « de ouden van dagen », heb ik dan toch ook mijn steentje bijgedragen.

*

**

Wij zouden in dit blad, dat toch het officieel orgaan is van het « Verbond der Vlaamse Akademici » het o.m. kunnen hebben over de « Dr. Phil. Ernest Claes », over de gewezen hoofdredakteur van « Ons Leven », de oude rolder, die een van de weinige is die de « alte Burschen Herrlichkeit » nog immer met weemoed herleeft en herdenkt — zijn jongste boeken zijn immers uitsluitend Leuvense herinneringen — wij gaan dat echter niet doen.

*

**

Mijn beroep heeft er mij toe gebracht het leven en wroeten van de boeren van tamelijk dichtbij te volgen en het is mij opgevallen hoe zoveel groten dezer aarde gesproten zijn uit de boerenstam. In de letterkunde is dit opvallend. Niettegenstaande de boer een veel gesmaad individu is, wij kennen toch allen de traditionele uitdrukking « stomme boer » en dat andere scheldwoord van meer recente datum en, met een zekere politieke inslag « stinkende boerenbeesten », is het wel tipisch dat het leven van de boer, zijn wroeten en vechten met de grond en de natuurelementen, zijn zorgen en lijden, zijn hartstochten en gebreken, zijn verbonden-zijn met de bodem en de natuur, zijn koppige trots en sluwheid, zijn oude gewoonten en geplogenheden, aanleiding zijn geweest

voor zoveel beroemde schrijvers in binnen- en buitenland tot het scheppen van meesterwerken van blijvende waarde. Vernoemen wij er slechts enkele: Fritz Reuter, Brinckman, Giono, Reymont, Bromfiel¹⁾ en dichter bij ons Stijn Streuvels, Felix Timmermans, Weremeus Buning en ja, ook Ernest Claes...

Is « De Vlasschaard » van Streuvels geen machtig boerenepos? Is Timmermans' « Boerenpsalm » geen brok lillend boerenleven? En de « Ballade van de Boer » van de Noord-Nederlander Weremeus Buning niet het Hooglied van de eeuwige boer?

En nu Ernest Claes!

*

**

Uiterlijk is Claes alles behalve een boer. Hij is steeds keurig gekleed, wel een beetje ouderwets, maar dat staat hem goed, zijn baard en snor zijn immer fijn verzorgd en zijn mooie das aangepast aan de kleur van de stof van zijn kostuum, zijn breedgerande zwarte hoed staat hem uitstekend. Daar is weliswaar zijn plebeïsche pijp, wij hebben hem ook wel eens sigaren en zelfs sigaretten zien roken, maar die pijp behoort nu eenmaal tot het geheel. Die fijne, ouwe meneer woont in een moderne flat te Elsene. Neen, een boerenschrijver is hij niet... En toch menen wij te mogen zeggen, dat zijn landelijke, zijn boerenafkomst op heel zijn oeuvre een onuitwisbare stempel heeft gedrukt. De humor die er in tintelt, maar ook de weemoed die er onder kwinkslagen verborgen ligt en de soms wrange smaak, die hij niet kan verdoezelen, dit alles heeft Claes van het land van Zichem waar hij geboren is, van het boerenvolk waarvan hij afstamt.

Voor mij blijft het schoonste, het meest aangrijpende en het diepst aangevoelde wat Ernest Claes ooit geschreven heeft, een kort hoofdstuk getiteld: « Het Land en het Volk », waarvan de aanhef luidt:

« Mijn vader was een boer, hij was groot en sterk, en als zijn hand op mijn jonge schouder lag, voelde ik de zwaarte daarvan ».

Er volgt dan de beschrijving in bonkige volzinnen van het rijke land van Brabant, met zuidwaarts het Walenland met zijn trotse boeren in hun kasteelhoeven.

« Schoon land, rijk land. De grond gaat er in zachte lijnen op en af, hoog en laag, maar even vruchtbaar. De Brabantse paarden zijn bonken van beesten, ze blinken van kracht en trots als ze ten wedstrijd worden geleid door fiere boerenzonen te Brussel voor de Koning ».

En verder:

« Het heuvelland van de Brabantse Walen loopt, achter Brussel, langs de Vlaamse grens, uit in het Payottenland. Het is er dezelfde zware grond, het zijn dezelfde hoeven, maar de boeren zijn minder stug, het zijn Vlamingen... Ze moeten vandaar de torens van Brussel zien van op de heuvelruggen. Alle wegen leiden van daar naar de hoofdstad, die haar grijpklauwen immer begeriger uitstrekt, niet alleen over huizen en landen, maar ook over de geesten en harten van de Vlaamse Brabander. Ik laat ze links liggen, de lawaaiige stede, ik trek door het Zoniënbos naar Leuven toe, en ik kom weer in mijn eigen land.

« Want mijn hart roept naar de Demer ».

Claes vertelt dan in geuren en kleuren van zijn land, zijn Hageland, waar hij geboren en getogen is om dan te besluiten met dit aangrijpende en meesterlijke portret van zijn boerenvader:

« Mijn vader was een Brabantse boer.

» En dit is de zuiverste daad van de mens: de vruchten te oogsten van het zaad, dat zijn hand heeft gezaaid...

» Het pand daar langs de baan, was uw land, is ons land.

» Geen stukje van deze grond dat uw voet niet heeft betreden, als ge stapte achter de ploeg, als ge gingt al zaaïende het goede graan, met het heilig gebaar van uw arm en uw hand.

» Mijn vader, zo heb ik u zien stappen over uw grond. Dat is de sterkste heugenis die mij van u is gebleven, die najaarsdag, toen ik tien jaar oud was, en gij het jaar daarop zijt te Gode gegaan. Zo, de zaaikorf aan uw linkerarm, en met de rechterhand het graan zaaïende, de rustige daad van iemand die weet te handelen naar de eeuwige wet. Nu, nu weet ik waarom ik daar zo stil naar u te kijken zat, met iets vreemds over mijn kinderhart, — daar was in uw gebaar iets van God en de eeuwigheid. Zoals gij daar gingt, zaaïende, zo was over datzelfde land gegaan uw vader, en diens vader, en al de Claesen van geslacht tot geslacht. Gij gingt hun gang na, en in hun spoor, en deedt het werk voort, waarvan de schakel niet mocht gebroken worden, over het veld dat wachtte naar dat zegenend teken van uw zaaïende hand.

» Mijn vader, om mij staan de koude gezichten van de stenen gevels der huizen, liggen de harde straten van de stad, en in de diepste diepte van mijzelf hoor ik de roep van u, omdat ik u zie zaaïende gaan over onze akker. Ik sta hier als een vreemde, van mijn oorsprong weg, en in mijn hartgrond schreit het verlangen naar u, terug naar het land, naar de oude grond van mijn aartsvaderlijke vader, van de Claesen. In deze najaarsdagen voel ik toch in mijn arm en mijn voet dat ik, zoals gij, zou kunnen gaan over de bedden en voren van het veld, zaaïende het graan, dat het brood zou worden van mijn kinderen. Zo dat ze mijn stap zouden zien, en peinzen, met de huivering van het eeuwige in hen.

» Mijn vader, toen weer een jaar voorbij was, en de nieuwe zaaïtijd kwam, zijt ge uw laatste gang gegaan,... en gekomen op de rand van het veld hebt ge uw blik laten gaan over uw akker, en over uw zonen, die daar doende waren. Wat ge toen gedacht en gewenst hebt, dat was iets tussen God en u zelf. Daar was geen verdriet in uw vaste hand, geen klacht in uw sterke blik, toen gij zó afscheid hebt genomen. Rustig hebt ge dat gedaan.

» Dan zijt ge gaan neerliggen, voor goed, als een vast besluit. Het raam stond open, en met de ogen toe hebt ge geluisterd naar de oude geluiden op het hof en rond het huis. Ge hebt geluisterd naar de stap van de paarden en het tinkelen van hun bellen, naar het vee dat loeiend de stal in trok, naar de stemmen van uw zonen en uw hoevevolk. Gij zoudt het nieuwe graan niet meer zien gedijen, gij zoudt de nieuwe oogst niet meer zien rijpen, maar geen klacht kwam over uw lippen. Uw taak was afgedaan en gij hadt het aanvaard...

.....

» Mijn aartsvaderlijke vader, wat sta ik nog altijd dicht bij u ».

**

Ernest Claes is nu 75 jaar oud geworden. Hij was er elf toen zijn vader te Gode is gegaan. Het zegenend, het scheppend gebaar van zijn boerenvader, het zaad met brede en rustige armzwaai aan de veie aarde toevertrouwen, heeft hij hem niet nagedaan. En er is treurnis in hem, als hij in de koude, onverschillige stad, ver van zijn oorsprong, treugdenkt aan zijn zaaïende vader en in zichzelf nochtans de kracht voelt om, zoals al de Claesen, het zaad met het eeuwig gebaar van de zaaïende landman over de velden uit te strooien.

Toch is de zoon van boer Claes uit Zichem een zaaier geworden, want met een even scheppend en mild gebaar heeft hij het goede zaad van zijn sprankelende vertelkunst over het Vlaamse land uitgeworpen. En in zijn ontelbare verhalen is hij trouw gebleven aan zijn oorsprong, trouw aan het platteland en het boerenvolk waaruit hij gesproten is. Daarom zeggen wij hem : merci. En dit is onze hulde aan de vijfenzeventigjarige en tevens onze bijdrage aan het werk van de « Ouden van dagen ».

M. R.

Beschouwingen rondom Baron Guillaume en het Koninklijk Huwelijk.

De Belgische eenheidsstaat, waarvan de leidende kringen zich nog steeds niet én aan de democratische én aan de demografische werkelijkheden kunnen aanpassen, heeft op zijn oude grondvesten.

De werkelijkheid is, dat er nu terdege rekening dient gehouden te worden met de publieke opinie en meer nog met de Vlaamse publieke opinie.

De tijd dat we geen pers en radio hadden, dat er geen objectieve berichtgeving en voorlichting was, dat er geen televisie bestond behoort tot het verleden. Al deze machten zorgen er voor dat we nu kunnen reageren als we kaakslagen krijgen, dat we eensgezind kunnen reageren want dit is ook een van de grote winstpunten van de laatste jaren. Meer en meer komt deze eensgezindheid tot uiting aangaande de meest dringende noden en bedreigingen van Vlaanderen ; zowel gelovigen als ongelovigen, vinden elkaar in deze strijd voor het behoud van de Vlaamse integriteit en de verdere bloei van de Vlaamse gemeenschap.

Ter gelegenheid van het boemrang-incident te Oostende is deze eensgezinde reactie van alle bevolkingslagen tot uiting gekomen. Ook de gewone man begreep de uitdagende belediging, door een persoon die de incarnatie is van een kaste die men de doodgravers van de Belgische Staat en de Belgische eenheid moet noemen, in plaats van superpatriotten.

Baron Guillaume ging heen als voorzitter van het comité voor het vluchtelingenjaar. Maar enkele maanden nadien dook hij weer terug op, ditmaal ging hij zijn onschatbare kennis (niet van de 1ste nationale taal) ten dienste stellen aan het land als coördinator van het koninklijk huwelijk.

Maar als een staartster kwam hij maar even aan het firmament van de Belgische hemel schitteren om na enkele uren te verdwijnen in het eeuwige duister. Laten wij hopen dat het duister inderdaad eeuwig zal zijn en dat met Baron Guillaume vele voorzitters van nationale en Belgische instellingen, of ze van openbaar nut zijn of ten decoratieve titel fungeren, dat zij allen mogen verdwijnen, opdat in al deze instellingen normale volks- en taaltoestanden zouden heersen.

De recente benoeming van Baron Guillaume doet ons echter nadenken over de onbegrijpelijke houding van het Hof en de leidende kringen. Door deze man, die door gans Vlaanderen was afgewezen, terug op het voorplan te brengen, hebben zij de indruk verwekt met de Vlaamse openbare mening te spotten.

Daarom is het noodzakelijk dat deze hofhouding aangepast zou worden aan de normale taal- en volkstoestanden in het land en dat de taal van 62 % der Belgen op de eerste plaats zou komen en niet miskend worden zoals op het huwelijk van Prins Albert met Prinses Paola.

Bij het aanstaande huwelijk moet er feest zijn in de harten van alle landgenoten, daarom moet men zeker en vast een grote kwijtschelding van straffen toestaan aan politieke delinquenten, meer nog dan aan diegene van gemeen recht.

Aan de Vlaamse gemeenschap moet men te dier gelegenheid duidelijk maken dat de Belgische Staat en het Belgisch koningschap niet dienen om ten koste der Vlamingen, maar met hen en door hen, te bestaan en tot grotere bloei te komen. Dat de tijd der krenkingen en tekortkomingen voorbij is, dat een Vlaming evenveel recht heeft om aan een gelijk en billijk loon in zijn streek te kunnen werken, dat zijn kinderen geen parias zullen zijn, dat die zullen kunnen studeren

in hun taal, dat de verdeling der gelden voor onderwijs, openbare werken, investeringen, enz. niet minder zoals nu, maar veel meer om de achterstand in te halen, aan de Vlaamse gemeenschap zullen toekomen.

Dat het grondgebied van Vlaanderen heilig en onaantastbaar zal zijn, dat de definitieve taalgrens tot stand zal komen, na teruggave van de over enkele jaren ontstolen grond. Dat de bestuurlijke grenzen zullen aangepast worden. Dat de taal van het volk niet alleen zal recht geven tot alle scholen en beroepen, maar ook tot alle betrekkingen, zowel in de openbare als in de private sektor, dat, met andere woorden, de sociale taalgrens in Vlaanderen zal doorbroken worden. Dat de waarde van het nederlandsstalig diploma zal erkend worden als alleen toegang gevend tot de voornaamste ambten en plaatsen in het Vlaamse land en 50 % voor de Brusselse agglomeratie.

Zo alleen zal Vlaanderen de toekomst ter gelegenheid van het koninklijk huwelijk met een brede glimlach kunnen tegemoet zien, zo zal de kreet die dag niet alleen klinken « Vive la Belgique ».

Dr. R. de Beule, ondervoorzitter V.V.A.

Hulde Prof. Dr Van der Mueren.

Professor doctor Floris Van der Mueren, één van onze grootste musicologen, wordt 70 jaar en ontvangt het emeritaat.

Het Verbond van Vlaamse Academiëci (V.V.A.) en het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond (K.V.H.V.) willen deze gebeurtenis met de gepaste luister omhangen.

U de verdiensten opsommen van Professor dr. Van der Mueren, als wetenschapsman, kunstenaar en Vlaming in dienst van zijn volk, is wellicht overbodig. Onze plicht is het derhalve, hem bij deze gelegenheid onze erkentelijkheid en waardering te laten blijken.

Op 12 december gaat te Gent een grootse hulde door, onder het voorzitterschap van Prof. dr. C. Heymans, Nobelprijswinnaar. Bij deze gelegenheid zal aan Prof. dr. Van der Mueren een waardevol kunstvoorwerp worden aangeboden.

Om de kosten van de huldiging en van het geschenk te dekken, doen we beroep op U en vragen U, mits een milde storting op P.C. 235.62 van de Kredietbank N.V. te Gent (vermelden: Voor K.V.H.V. «Hulde Prof. Van der Mueren») te willen toetreden tot het aanbevelingskomitee der hulde.

namens het uitvoerend komitee :

dr. GODDEERIS, voorzitter V.V.A.

Piet DE CLIPPELE, voorzitter K.V.H.V., Gent.

Pleidooi voor praktische grootnederlandse werking.

Laatst vertelde mij een mijner vrienden, een Vlaams magistraat, dat hij, bij de voorbereiding van een werk dat moest worden gepubliceerd in de Algemene Practische Rechtsverzameling, ook heel wat Noordnederlandse rechtsliteratuur over zijn onderwerp had doorgewerkt. « En ik ben tot de conclusie gekomen, — zo verklaarde hij mij —, dat wij, hoe eigenaardig het ook moge schijnen, in Vlaanderen, met grotendeels dezelfde Nederlandse woorden, een geheel ander Nederlands schrijven, dan onze taalgenoten in Nederland... »

Deze vaststelling kan misschien niet voor honderd ten honderd juist zijn in alle sectoren, zij is het b.v. zeker wat betreft de rechtsliteratuur.

Het fenomeen openbaart zich hoofdzakelijk, behalve in het overdadig gebruik van Franse woorden in de Noordnederlandse schrijftaal en het plegen, door de Vlamingen, van een ontstellend aantal gallicismen, — ook, en niet in het minst, in het gebruik van sommige woorden in een andere betekenis en vooral in een te enemaal verschillende bouw van de zinnen.

Het gevaar is dan ook lang niet denkbeeldig geweest en het is nog niet helemaal gekeerd, dat het « Vlaams », een andere, zij het dan verwante taal, zou worden van het « Nederlands », zoals het Suid-Afrikaans een eigen taal is geworden met eigen schrijfwijze en eigen grammatica.

Gelukkig werden er in Vlaanderen, van af Snellaert en J.F. Willems tot heden ten dage, steeds een aantal mensen gevonden, die voldoende gezag en slagvaardigheid hebben opgebracht om het principe van de eenheid van taal tussen noord en zuid, als ons hoogste cultuurgoed, te doen zegevieren tegen de Vlaamse gemakzucht en tegen de zovele Vlaamse particularismen. — Zij hebben die eenheid ook moeten verdedigen tegen de duitskiljons van de 20e en ook tegen die van de 19e eeuw, die het wilden doen voorkomen, alsof onze Vlaamse dialecten dialecten waren van het Hoogduits en niet van het Nederlands (1).

Indien wij het principe van de éénheid der Nederlandse taal zouden prijsgeven, dan sluit zulks als consequentie in dat wij ons eigen taalgebied tot zeer provincialistische afmetingen gaan herleiden, met al de gevolgen vandien op het gebied van de verspreiding van onze letterkunde en van het tot stand brengen van vakliteratuur in eigen taal, op het gebied van de pers, van de radio, de televisie, enz.

De gevolgen hiervan zouden werkelijk niet te overzien zijn.

Gelukkig is er in verantwoordelijke kringen in Vlaanderen wel niemand meer te vinden, zelfs niet onder onze meest glorieuse Sinjoren, om het principe van deze eenheid aan te tasten of in twijfel te trekken. Zelfs het feit van bij voortduring met « nen ollander » op de neus rond te lopen, zal niemand, die zich zelf niet wil blameren, er toe brengen te verklaren dat onze taal niet het Nederlands is, dat er geen éénheid van taal- en letterkunde bestaat, enz. Alleen zal men met klem verwijzen naar de noodzakelijke « verscheidenheid in de eenheid » en zal men zich, om die vervelende « ollander op de neus » toch maar kwijt te spelen, met liefde op die verscheidenheid werpen, men zal ze gaan vertroetelen en doen bloeien, opdat ze ons vooral niet te veel aan de eenheid

(1) Men leze in dit verband de merkwaardige geschriften van Pierre Vermeire (van Hamme O. Vl.) verschenen omstreeks 1880 : « *Le Germanisme en Belgique* », « *La Guerre des Langues en Belgique* ». — Vermeire propageerde zijn germanistische ideeën hoofdzakelijk in het Frans, maar heeft het op een bepaald ogenblik toch aan de stok gekregen met Prof. J. de Vries van Leiden).

zou doen denken. Want die eenheid, die ons eigenlijk toch wel stiekem een heel stuk dwars zit, — maar dat durven wij niet bekennen, vanwege ons intellectueel fatsoen, — die zien wij dan toch maar liefst in de verscheidenheid onderduiken... en dan kunnen wij weer met een zeer gerust geweten Algemeen beschaafd Aantwaarps spreken en schrijven, of Algemeen beschaafd Brabants of Algemeen beschaafd Vlaams, naar gelang eenieders aanleg of humeur.

Tussen de « Nederlandse » theorie en werkelijkheid ligt dat grote verschil dat mijn vriend mij zo openhartig maar pregnant onder ogen bracht.

**

Zolang dat grote verschil in de werkelijkheid blijft bestaan, bestaat ook het gevaar dat het met de teoretische eenheid van de taal wel eens mis loopt.

Maar veel erger is nog, dat de Vlamingen, door het, onderwille van de « gezelligheid » en God weet wat nog, vasthouden aan hun eenheid in de verscheidenheid, aan hun flandricismen en hun gallicismen en aan hun enigszins algemeen beschaafde dialecten, zich zelf in een zeer nabije toekomst in een minderwaardigheidspositie gaan begraven, die ten slotte, maar dit maal door eigen schuld en kortzichtigheid, de voortzetting zal betekenen van de minderwaardigheid waarin zij straks honderd en dertig jaar in de Belgische realiteit zullen hebben geleefd.

Zij zullen, door de Nederlanders in de Benelux niet als « volwaardige » taalgenoten worden aangezien. Door de kinderen van onze franskiljons (die Nederlands in Nederland gaan leren) zullen zij uit 'de hoogte als onvolwaardige « Vlamingen » worden bekeken ; onze Waalse landgenoten zullen het overbodig vinden een taal te leren (A.B.N.) die zij in hun verkeer met de doorsnee-Vlaming niet kunnen gebruiken en in het concert der Europese volken zal men over ons spreken, als over een zeer eigenaardig fenomeen, een volksgemeenschap die met haar taalgebruik nog niet boven het stadium van het dialect is uitgeroeid.

**

Indien wij uit die minderwaardigheid weg willen, dan is het nodig, maar het is ook de hoogste tijd, dat er in Vlaanderen door een schaar bewuste en gezaghebbende mensen een voortdurende actie op touw worde gezet, met al de middelen van de moderne techniek, om de werkelijke eenheid van de Nederlandse taal in het Nederlandse taalgebied te doen heersen, zodanig dat er niet alleen in de handboeken van Nederlandse taal en letterkunde en in de geloofsbelijdenissen van de flamingantische-Dietsers-uit-een-stuk, maar in de levende werkelijkheid slechts één taal gesproken worde van Adinkerke (en als het kan van Duinkerke) tot Delfzijl.

Zulks wil allermintst zeggen, dat de dialecten dienen te worden uitgeroeid, want naar mijn mening is een levend A.B.N. niet mogelijk zonder het voortbestaan van de gewestelijke idiomen. In Nederland is er zelfs een « Nationaal Overleg » tot stand gekomen, precies met het oog op het behoud van de gewestelijke eigendommelijkheden en verscheidenheden. Het gevaar dat deze gewestelijke verscheidenheden in ons gezellig Vlaanderen zouden kunnen te loor gaan, lijkt mij wel zo denkbeeldig, dat wij het m.i. vooralsnog uitsluitend kunnen stellen met « gewestelijk overleg voor nationale cultuur », zoals mr. J. Fleerackers het onlangs tijdens een vergadering zeer gelukkig formuleerde.

Bij dit alles moet gesteld worden, dat, of wij het nu graag hebben of niet, Noord-Nederland, en meer bepaald nog het Hollands schiereiland, in het Nederlandse taalgebied, de spraakmakende gemeente is, d.w.z. dat wij ons taalgebruik,

in vorm en in tonaliteit, zullen dienen af te stemmen op het Nederlands zoals dat op dit ogenblik in beschaafde kringen in het noorden wordt gesproken, en liefst wel zodanig dat men niet kan horen of de man die spreekt uit West-Vlaanderen of uit Gelderland of uit Den Haag komt.

Met opzet heb ik gezegd « in beschaafde kringen », om voorshands de verdenking uit te sluiten dat ik bepaalde Hollandse afwijkingen van het A.B.N. aan de Vlamingen zou willen zien opdringen. God beware mij, en leve onze zachte g en onze goede b en onze diepe d en onze open a...

**

Om die eenheid tot stand te brengen en levendig te houden zal er heel wat moeten gebeuren. Het zal nodig zijn dat men het beroep van joernalist in Vlaanderen uitsluitend zou toevertrouwen aan mensen, die Nederlands kennen en schrijven, zoals dat zelfde Nederlands in het noorden gebruikt wordt (met weglating van de « blamages » en de « ravages »). Er is hier zeker aanleiding tot een gematigd optimisme : wanneer wij de Standaard en de Gazet van Antwerpen en Het Volk en de Vooruit (en ook de andere Vlaamse bladen) van thans vergelijken met dezelfde krant van vijf en twintig jaar geleden, dan is het verschil zeer duidelijk merkbaar, het is zelfs enorm. Maar is het dan te veel gevraagd dat onze joernalisten, (ik weet het, het is een hard beroep) toch de moeite zouden doen om de taaltuintjes in hun eigen blad te lezen en het lesje te onthouden ? Is het te veel gevraagd dat onze dagbladdirecteuren hun jongste redacteuren eens voor enkele maanden stage lieten doen op een Noordnederlandse redactie ? Zij zullen er niet alleen een behoorlijke dosis vakkenis leren, maar ook de goede, gebruikelijke Nederlandse taal.

Het lijkt mij even noodzakelijk te zijn, dat er niemand meer tot onze nationale zenders en voor de televisie zou worden toegelaten, hoe dan ook en ook niet voor duiven- of kippenpraatjes, die dat niet kan doen in een behoorlijk en keurig Nederlands en in geen geval zouden nog speakers mogen worden aangeworven, die niet onder alle opzichten beter Nederlands spreken dan die van Hilversum. En die zijn er gelukkig reeds bij ons.

Het kan een aanslag lijken op de democratie, te eisen dat niemand naar het Parlement zou worden gezonden, indien hij zich niet behoorlijk in het Nederlands kan uitdrukken, maar in elk geval ben ik van mening dat wij ons volk in Europees discrediet brengen door het sturen van mandatarissen naar de Raadgevende Vergadering te Straatsburg, die er onze taal niet met eer kunnen spreken.

Maar de hoofdzaak zal toch wel blijven : het onderwijs en het onderwijs van de moedertaal.

Onze generatie heeft Nederlands geleerd van mensen, die de grote verdienste hebben gehad Nederlands bij zich zelf te hebben geleerd. Enkele, zeer lofwaaardige uitzonderingen niet te na gesproken, moeten wij zeggen dat onze generatie zeer onvoldoende Nederlands kent en dat de generatie die het van ons heeft geleerd het klaarblijkelijk ook onvoldoende kent. — Het is mijn indruk, — maar ik geef mijn mening zeer gaarne voor een betere prijs — dat vijf en twintig jaar volledig Nederlands onderwijs, van laag tot hoog, op verre na niet de resultaten heeft gebracht op het gebied van de taalkennis, die de Vlamingen er van hebben verwacht.

Uitendelijk geloof ik, dat er geen andere mogelijkheid bestaat, indien men in Vlaanderen wil komen tot het inburgeren van het Nederlands, als algemeen gesproken taal, en een veralgemeende kennis van het Nederlands taaleigen, met daarbij een stevige taalvastheid en een zwierige taalvaardigheid, dan door

het benoemen in elke middelbare school in Vlaanderen, en niet in het minst ook in de normaalscholen, van enkele Nederlandse leraars. Ik vraag mij bv. af of onze Vlaamse Bisschoppen, met het oog op een dergelijke oplossing, niet tot een afspraak zouden kunnen geraken met de Nederlandse Bisschoppen, waarbij een wederkerigheid allerminst moet worden uitgesloten. Waarom zouden Vlaamse leraars niet in Nederland voor de klas kunnen staan en waarom zouden gebeurlijk niet enkele van onze jonge priesters, zij het dan ook slechts tijdelijk, in een Nederlands Bisdom aan zielzorg kunnen doen?

Er zou dan wel zeer spoedig, hetzij in Benelux, hetzij in Europees verband, een wettelijke regeling moeten tot stand komen (wij zijn nog steeds zo ver van de Europese eenheid en zelfs van de Benelux, dat een dergelijke regeling er nog steeds niet is), om bevoegde leraren ook te machtigen in het andere land te onderwijzen.

Willen wij het binnen zeer afzienbare tijd tot nog meer tastbare resultaten brengen, dan zal er nog veel meer dienen te geschieden, voor welke taak en arbeid onze vrienden en medestanders worden opgevorderd. Maar daàrvoor hebben wij het in een volgend nummer.

*

**

Het op nieuwe banen brengen van de Vlaamse beweging lijkt mij een allernoodzakelijkste opgave. De beveiliging van ons taalgebied tegen elke aantasting van ons territoir mag geen enkel Vlaming onverschillig laten, evenmin als de economische expansie van ons onderontwikkeld land, onze intellectuele wederuitrusting, enz.

Maar is niet onder alle zeer belangrijke opgaven van de Vlaamse beweging, de allerbelangrijkste, ik zou zeggen de primaire: de herwaardering en de uitrusting van de Nederlandse taal zelf, de draagster van onze Nederlandse cultuur?

Mr. Willem MELIS.

Prof. Dr R. FRANSEN, 50 jaar dokter.

Op zondag 18 december e.k. zal door het VLAAMS GENEESHEREN-VERBOND en het V. V. A. hulde worden gebracht aan *Prof. Dr R. Fransen*, ter gelegenheid van zijn vijftigjarig doktersjubileum.

Deze viering zal doorgaan in de lokalen van de Vlaamse Toeristenbond te Gent.

Waarheen met het V.G.V.?

Het V.G.V. (Vlaams Geneesherenverbond), bij oprichting van het S.G.B. (Syndikaat der Geneesheren van België), heeft aan dit laatste de verdediging van de beroepsbelangen van de Vlaamse geneesheren overgedragen. Het V.G.V. zelf blijft een strijdende Vlaamse kultuurvereniging, die tijdens de laatste jaren haar medewerking verleende aan de verschillende aktiekomitees. In het hiernavolgend referaat, gehouden op 11 september 1960 ter gelegenheid van het derde V.G.V.-lustrum, stelt Dr. H. Ballet een nauwere samenwerking voor tussen het V.G.V. en het V.V.A. ten einde versnippering van krachten te vermijden: o.m. de leden van het V.G.V. zouden automatisch, onder een nader te bepalen vorm, in het V.V.A. opgenomen worden.

Toen het V.V.G.B. (thans V.G.V.) het professioneel gedeelte van zijn programma liet vallen en op dat gebied mee opging in het pas gestichte Syndikaat der Geneesheren, zijn er velen geweest die zich afvroegen of die houding wel de goede was. Zij stelden zich ook de vraag: heeft het V.G.V. nog wel voldoende bestaansredenen en zal het nog genoeg aantrekkingskracht kunnen uitoefenen op ouderen en vooral op jongere collega's.

Ik meen daarop te mogen antwoorden dat de leiders van het Vlaams Geneesheren-Verbond wijs hebben gehandeld. Hoe was inderdaad de toestand? Het vroegere A.V.G.V. was door de oorlog en de repressie uitgeschakeld. Het nieuw gestichte V.V.G.B., door moedige en klaarziende mannen opgericht, leed zwaar onder de successie van het A.V.G.V. Intussen werd de positie van de geneesheer in de na-oorlogse maatschappij meer en meer door politieke machten aangevochten en bedreigd. Door de stichting van het Syndikaat der Geneesheren dat praktisch het volledig beroepsprogramma van het Vlaams Geneesheren-Verbond tot het zijne maakte, werd de professionele stootkracht van het Vlaams geneesherenkorps sterk verhoogd en zijn medezeggenschap bij de officiële instanties werd verzekerd. Voordien werd het V.V.G.B. vaak als « quantité négligeable » behandeld door de officiële machten en op arrogante wijze genegeerd door de F.M.B., dat als enige exponent optrad van het ganse Belgische geneesherenkorps. En nochtans was de F.M.B. een reus op lemen voeten, die teerde op ontelbare « dode zielen » d.i. collega's die geen lid waren van enige beroepsvereniging, maar die automatisch bij de leden van de F.M.B. werden gerekend om naar buiten de indruk van een grote macht te geven. Door de stichting van het Syndikaat, dat vele vroegere afzijdigen aantrok, werden die dode zielen aan de negatieve aktie van de F.M.B. onttrokken en zodoende werkelijk gepotentialiseerd in de goede richting.

Toch dient opgemerkt dat in het programma, dat het Vlaams Geneesheren-Verbond voor zich zelf behield, niet volledig elke professionele doelstelling werd uitgesloten: nl. niet diegene, die voor de Vlaamse dokter specifiek is, zoals we verder zullen aantonen.

Welke blijft dan de opdracht van het V.G.V.?

A) In de eerste plaats een kulturele taak in de brede zin van het woord d.i. bij zijn leden meer kulturele ontwikkeling brengen. De vorming van de geneesheer wordt meer en meer zuiver technisch en de arts is zo volledig door zijn beroep opgeslorpt, dat hij in menig geval als een kultureel moet aangezien worden.

Het V.G.V. kan aan kultuurverheffing bij zijn leden doen door voordrachten op zijn vergaderingen en vooral door bijdragen in « Periodiek ».

Ook de zuivere geneeskundige wetenschap kan langs dezelfde weg gediend worden.

Kan het V.G.V. b.v. niet de nodige kontakten opnemen om de « Maatschappij tot bevordering van de Geneeskunde » die te Antwerpen een tijd lang zo

degelijk werk verrichtte, nieuw leven in te blazen ? Of desnoods om de taak van die vereniging over te nemen ?

Ook in Periodiek kunnen breed-wetenschappelijke bijdragen opgenomen worden over geneeskunde, zonder daarom het terrein van de direkte geneeskundige praktijk te betreden.

B) Maar er is daarenboven voor het V.G.V. een taak op het gebied van de specifieke *Vlaams* kultuur weggelegd. Het V.G.V. is nl. een Vlaamse kultuurorganisatie, naast de andere Vlaamse kultuurorganisaties, als Davidsfonds, Vermeylenfonds, V.T.B., A.N.Z., V.V.A. en andere.

Als dusdanig speelde het steeds een rol in het Vlaams gezelschapsleven te Antwerpen en elders bij het inrichten van Vlaamse bals en tuinfeesten, waardoor het aanzien en de standing van de aangesloten Vlaamse verenigingen en hun leden werden verhoogd. Het V.G.V. kan een rol spelen bij het aanmoedigen van Vlaamse kultuurmanifestaties b.v. zekere opvoeringen van toneel, opera of concerten. Zo deed het V.G.V. zeer onlangs mee aan de inrichting van de Arthur Meulemansviering en de opvoering van « Egmont » in de Vlaamse Opera te Antwerpen.

C) Het V.G.V. is ook een *strijdende Vlaamse* organisatie. Elke dag blijkt meer en meer dat het Vlaamse vraagstuk niet opgelost is en de Vlaamse strijd is weer zeer aktueel. Het V.G.V. deed mee aan de inrichting van de amnestiebetoging te Antwerpen, aan de strijd tegen de talentelling en voor een Vlaamse Hogeschool te Antwerpen. In verband hiermee doe ik aan de betrokken besturen van alle Vlaamse Verenigingen van Academici een voorstel tot centraliseren van hun werking op één punt. n.l. hun gemeenschappelijk Vlaams doel. Op die wijze zou versnippering van krachten vermeden worden en een sterke onderlinge steun bereikt.

Het gemeenschappelijk raakpunt zou m.i. het V.V.A. (vroeger Algemeen Vlaams Oudhoogstudentenverbond) moeten zijn.

Ieder lid van het V.G.V. zou b.v. automatisch lid worden van het V.V.A. door het afdragen van een nader te bepalen deel van de bijdrage. Buiten het gemeenschappelijk Vlaams doel, zou natuurlijk elke organisatie haar zelfstandigheid en specifieke werking behouden.

D) Er is tenslotte een terrein (en hierop ligt de voornaamste bestaansreden van het V.G.V.) waarop de professionele en de Vlaamse belangen van de Vlaamse dokters onafscheidbaar verstrengeld zijn. Er dient b.v. een scherp toezicht uitgeoefend om de rechten van de Vlaamse dokters bij allerlei *benoemingen* te vrijwaren.

a) Zo verwijs ik naar een onduidelijke toestand, die heerst in de gasthuizen der C.O.O. van de stad Antwerpen.

Sommige van die gasthuizen zijn volgepropt met franssprekende diensthoofden, die niet alleen privatim maar ook bij gevalsbesprekingen steeds het Frans bezigen en vaak slechts wat stuntelig Nederlands kunnen spreken.

Diezelfde diensthoofden zorgen ervoor dat hun « vrije assistenten » steeds uit hetzelfde franskiljons milieu gekozen worden : zodat bij nieuwe benoemingen de C.O.O. steeds opnieuw voor een voldongen feit wordt gesteld en moreel gedwongen de keus van de diensthoofden te bekrachtigen. Zo kon het de laatste maanden nog gebeuren dat een bijna Nederlands onkundige jonge dokter aan een van de gasthuizen van de C.O.O. werd benoemd.

Als dat in het Vlaamse Antwerpen kan geschieden, wat moet het dan zijn te Gent, Brussel enz. !

Men begrijpt ook onmiddellijk welk belang dergelijke toestanden hebben voor de vorming van jonge specialisten ; want de vorming van die « vrije assis-

tenten » wordt wettelijk aanvaard voor het bekomen van het specialistendiploma. Op die manier wordt door die diensthoofden een soort Frans hoger onderwijs in de Vlaamse gasthuizen ingericht. De jonge Vlaamse « rari nantes » die in het milieu kunnen doordringen zijn natuurlijk door dat taalstelsel ten zeerste benadeeld.

Het V.G.V. zal er op aandringen dat voor alle benoemingen in de openbare-gasthuizen het Nederlands diploma verplicht wordt, en ook dat alle besprekingen in de dienst in het Nederlands gehouden worden.

b) Scherp toezicht dient er eveneens gehouden op alle benoemingen van geneesheren, ambtenaren in alle centrale besturen, (ministeries, Europese Gemeenschap enz.) want de invloed van die ambtenaren is weer van groot belang voor meer ondergeschikte benoemingen van dokters, voor het verlenen van subsidies, voor het goed- of afkeuren van nieuwe klinieken : voor het onderzoek van de nieuwe kliniek van Middelheim stuurde het ministerie drie ambtenaren, waarvan twee Nederlands-onkundigen.

c) Wij moeten er eveneens over waken dat wanneer de Universiteit te Antwerpen een werkelijkheid wordt, deze zou uitgerust worden met werkelijk Vlaamse professoren en niet met allerlei minderwaardige franskiljonse politieke kreaturen, zoals dat in zoveel gevallen te Gent gebeurde.

Ook daarom moet er een zuivering gebeuren in de Antwerpse gasthuizen opdat de aldaar ingedrongen franskiljons er geen springplank vinden naar de Antwerpse Universiteit.

Het V.G.V. doet dan ook een beroep op de jonge Vlaamsgezinde geneesheren opdat ze zich door streng wetenschappelijk werk en door een gewetensvolle specialisering zouden voorbereiden om later naar de topfuncties te kunnen dingen : te veel stellen de Vlamingen zich tevreden met lagere onmiddellijk renderende posities en laten de studiebeurzen over aan Walen en Franssprekenden, die dan later de hoge posities gaan innemen.

Tenslotte zou ik nog de volgende bemerkings willen naar voren brengen. Bij het begin van mijn uiteenzetting heb ik gezegd dat tegenover de gevaren die gans het geneesherenkorps bedreigen, de één-frontvorming noodzakelijk was. Ook het V.G.V. kon zich daaraan niet onttrekken. Maar wij beseffen goed dat voor de Vlaamse geneesheren dat eenheidsfront tevens grote gevaren inhoudt. Alle betrekkingen met de ministeries zijn steeds eentalig frans : ook het Syndikaat kan zich daaraan tijdelijk niet onttrekken op gevaar af door de Waalse ministers in de hoek gedrongen te worden.

Gans de innerlijke centrale organisatie van de beroepsverenigingen (F.M.B.-Specialistenvereniging) die met het Syndikaat het eenheidsfront vormen, is volledig Frans.

Er is daarvoor maar een enkele oplossing : dat is de professionele groepering van de Belgische Geneesheren op federale grondslag, zoals dat uitgewerkt werd voor de inrichting van de Orde der Geneesheren.

Intussen moet het V.G.V. als een wachtpost blijven, die geen ogenblik de belangen van de Vlaamse geneesheren uit het oog verliest. Het is daarom de plicht van alle Vlaamse geneesheren en vooral van de jongeren aan te sluiten en het V.G.V. tot een sterke burcht te maken tot aanval en tot afweer.

Dr. H. BALLET.

In memoriam Dr Jan GRAULS.

Op de dag zelf toen Jan Grauls ter aarde besteld werd, besloot de Limburgkring Gent een gedenkteken op te richten op het graf van haar vereerde sympathieke gouvgenoot. Dadelijk kwamen fondsen binnen, grote en kleine storting, en zoveel ereschulden van trouwe vrienden.

Sindsdien werd de groep der initiatiefnemers uitgebreid tot a.o. het Verbond van Vlaamse Academici, het K.V.H.V. Leuven en Gent, Vlaamse Toeristenbond, Vlaamse Automobiëlbond, het Davidsfonds, het Verbond der Oostvlaamse schrijvers, het IJzerbedevaartkomitee, Germania Gent, Algemeen Nederlands Zangverbond.

Een WERKKOMITEE nam reeds alle schikkingen om op de eerste verjaardag (omstreeks 6-2-61) van het overlijden van Jan Grauls, klaar te komen met een grafmonument en een waardige herdenkingsplechtigheid te houden.

Op u, als trouw Vlaming en vriend van Jan Grauls, wordt nu een beroep gedaan om toe te treden tot het « KOMITEE VAN AANBEVELING » en *mild te steunen*.

Dr. Jan GRAULS was en bleef een rasechte Limburger en zijn ganse leven stond hij al weldoende te midden van zijn Vlaamse volk.

Hij was bekend als de onverdroten pluizer, de veelzijdige en schrandere taalgeleerde, die, als algemeen neerlandicus behoort tot de grootsten uit de jongste decennia.

Hij was tevens in Vlaanderen en buitenland de zeer gegeerde gast en fijnzinnige spreker.

Al zal niemand van ons zijn waarachtige goede bedoelingen kunnen verdenken, toch... werd hij de laatste jaren van zijn leven schromelijk miskend en geschaad, onmededogend geremd in zijn kulturele bedrijvigheid.

Dr. Jan GRAULS werd op het CAMPO SANTO te ruste gelegd, en terecht naast Jan-Frans Willems, Dr. F. Snellaert, K. L. Ledeganck, Prudens van Duyse en zoveel andere grote Vlamingen. Moge Vlaanderen nu verder zijn plicht doen, recht laten wedervaren aan wie er soms zó weinig gegund werd en ere geven aan wie zó veel eer toekomt.

Het Werkkomitee :

de penningmeester.   *de voorzitter,*   *de secretaris,*
Dr. Jur. A. Van Houwe.   Prof. Dr. Med. L. Elaut.   M.A. Fons Vanderbiesen.

Leden : Dr. Filip De Pillecijn — Dr. Jef Goossenaerts — Dr. Leo Wouters
Armand Roskams — Jan Sleurs.

Het Bestuurskomitee :

Edw. Amter, algemeen secretaris van het Davidsfonds, Leuven
Z. E. Pater Callewaert, Gent
Piet De Clippele, praeses van het K.V.H.V., Gent
Luc Delanghe, praeses K.V.H.V., Leuven
Jozef Droogmans, Limburgse schrijvers, Hasselt
Prof. Fransen, Voorzitter IJzerbedevaartkomitee, Gent
Dr. K. Goddeeris, voorzitter Verbond van Vlaamse Academici, Marke

dr. jur. V. Portier, alg. voorzitter A.N.Z., Antwerpen
Jaak Raemaekers, Limburgkring Oost-Vlaanderen, St.Amandsberg
Boud. Vander Plaetse, voorzitter V.T.B.— V.A.B., Aalst
Ing. Edm. Verdonck, ondervoorzitter Limburgkring Oost-Vlaanderen, Gent
Adv. Jan Gruyters, bestendig afgevaardigde, Hasselt
Piet Heuvelmans, Voorzitter A.N.V., Brussel
Miel Kersten, voorzitter Vereniging Kath. Schr. Oost-Vl., Gent

Er komt geen lawaaierig monument, wel een keurig, arduinen, oud-limburgs kruis, met een bronzen kop van de overledene, vervaardigd door beeldhouwer Gust Van den Meersche.

Een verkleind plak, eveneens in brons, zal geschonken worden aan ieder die ten minste 500 F stortte of zal storten.

Alle overblijvende gelden en deze die later nog ontvangen worden, zullen gebruikt worden om een « Dr. Jan GRAULS-PRIJS » te stichten.

Bijdragen, hoe klein ook, worden in dank aanvaard op postrekening 235.62 van de KREDIETBANK Kouter, Gent voor rekening 58.979 « Komitee Dr. Jan GRAULS ».

In een HULDEBOEK zal de lijst van alle storting, gepubliceerd worden.

BERICHTEN VAN HET SEKRETARIAAT.

— De inning van de lidmaatschapsgelden van het V.V.A. voor het nieuwe academische jaar is volop aan de gang. Wij danken hierbij de heren leden die bij de eerste aanbieding de kwijting hebben betaald. Er zijn echter een aantal kwijtingen onbetaald teruggezonden met de vermelding « afwezig », « zal op het postkantoor komen betalen », e.d. Mogen wij de leden beleefd verzoeken het lidmaatschapsgeld zonder verwijl te willen overschrijven op P.C.R. 42.92.38. Wij danken hen bij voorbaat.

— Mogen wij de heren leden van het V.V.A. vragen elke adresverandering onmiddellijk te willen opgeven aan het secretariaat van het V.V.A., E. Jacquainlaan 126, Brussel, ook zouden wij het ten zeerste op prijs stellen indien zij ons regelmatig wilden kennis geven van geboorten, huwelijken of sterfgevallen die zich in hun familiekring mochten voordoen. Die berichten zouden dan regelmatig in het Mededelingsblad worden vermeld.

Voor uwe eventuele medewerking in deze danken wij U eveneens zeer hartelijk.

— Men gelieve er nota van te nemen dat het adres van dhr. M. Reynders, redaktie-secretaris, gewijzigd is, het luidt thans : *Vlamingenstraat 130 - Leuven* (voorheen 132).

Uit de Gouwen.

V.V.A. Gouw Limburg — Ledenvergadering van 29 oktober 1960 te Hasselt.

Na een welkomwoord door wn. voorzitter Ir. P. Nicolai voor de ruim 50 aanwezigen en voor de sprekers wees de Alg. Voorzitter L. Goddeeris er op dat dit de 2de poging was om het V.V.A.-Limburg op dreef te helpen. In zijn toespraak schetste hij het ontstaan en de groei van het A.V.O.H.V. dat thans het V.V.A. geworden is en belichtte dan de doelstelling van het verbond.

Zeer scherp werd het gebrek aan verantwoordelijkheidsbesef van de Vlaamse academici onderstreept. Hun inactiviteit heeft een ganse reeks oorzaken maar deze moet ophouden.

De aktie van V.V.A. in samenwerking met andere kultuurverenigingen of afzonderlijk werd uitvoerig behandeld en haar doeltreffendheid toegelicht.

Een warm applaus was de dank van de vergadering voor deze treffende rede.

Mr. Edm. Van Dieren oogstte reeds applaus vooraleer hij begon. Dat Limburg hem niet vreemd is bewees hij door enkele van zijn relaties en belevenissen aan te halen.

Het Vlaamse bewustzijn moet door en over de partijen en levenbeschouwingen heen groeien. De vijandschap onder de Vlamingen wordt door hun belagers kunstmatig opgeschroefd.

Wij dulden te veel. Onze tegenstrevers werken zeer planmatig b.v. om de gordel omheen Brussel te doorbreken. HET HEDEN IS GEVAARLIJK.

België als land is schoon en goed om in te leven. België als staat is rot en voor de Vlaming verpest.

Er is reeds veel vooruitgang geboekt en onze ijver moet groeien. Of wij zelf het «land van belofte» nog beleven is niet de vraag... Mozes mocht het ook niet, al deed hij er zo veel voor... als het volk maar eens de vruchten mag plukken van onze inspanningen. Onze Van Dieren sprak recht naar het hart.

Na het dankwoord van de voorzitter gaf het voorlopig bestuur-Limburg zijn ontslag en ging men over tot de verkiezing van het bestuur voor 1960 en 1961.

De leden van het dd. bestuur kregen het vertrouwen.

Dhr. P. Nicolai stelde voor dat de verkozen bestuursleden onderling de functies zouden toewijzen en kunnen overgaan tot koöptatie om de regionale en de vertegenwoordiging per discipline zoveel mogelijk te verzekeren.

Zetelen in het bestuur :

Biëgs Jan, apoteker	Lanklaar
Cremers P., arts	Hasselt
Deckers Fr., B. m. ir	Hasselt
E.Br. De Roeck L., Scheik. lb. ir	St.-Truiden
Hendrickx Fr., lb. ir	St.-Truiden
Janssens Em., tech. ir	Zolder
Nicolai P., lbk. ir. Hc. biol.	Gorsem
Plas Jan, Dierenarts	Peer
Peumans Willy, arts	Rotem
Swartelè Alf., sch. lb. ir	Alken
Smeets Fr., advokaat	St.-Truiden
Mej. Vanmarsenille Fina, lerares	St.-Truiden

ter koöptatie voorgesteld :

Eyben Paul, notaris	Hamont
Fransman Marc, Notaris	Bree
Mej. Hendrix Elf.,	Maaseik
Van Hollebeke Fr., Heelkundige	Tongeren

De sekretaris

F. HENDRICKX.

V.V.A. Gouw Brabant.

Er werden reeds drie vergaderingen belegd.

In de maand oktober werd een vergadering besteed aan de bestuursverkiezing. Het vorige bestuur werd herkozen, nl. Mr. P. Beeckman, voorzitter; Dr. W. Jorissen, sekretaris.

In de maand november trad Mr. J. Heinz (Antwerpen) op als spreker. Hij handelde over het eventueel oprichten van een nieuwe Vlaamse Universiteit te Antwerpen.

Op woensdag 7 december jl. sprak Dr. Jur. F. Bové, over de «Taaltoestanden in de geneeskundige diensten te Brussel».

De Vlaamse Aktiekomitees.

Vlaams Aktiekomitee Brussel Taalgrens — Ultimatum van 9 november 1960 aan de regering.

De h. A. Aunter, voorzitter van het Vlaamse Aktiekomitee Brussel en Taalgrens heeft namens dit komitee op 9 november jl. volgende brief gestuurd aan Eerste-minister Eyskens :

Mijnheer de Eerste Minister,

"U zijt voorzeker op de hoogte van de onrust die in het Vlaamse land heerst, in verband met de tweetalige formulieren voor de volkstelling die aan de Vlaamse gemeenten werden toegezonden. Deze onrust kwam tot uiting in de terugzending door vele gemeenten van de bedoelde formulieren aan het Nationaal Instituut voor de Statistiek en in de waarschuwingen die door de grote steden en gemeenten tot de regering zijn gericht.

"Het feit dat ook eentalige Franse formulieren werden verspreid, heeft de onrust en de verontwaardiging nog doen toenemen.

"Het staat vast dat de manoeuvres uit het jongste verleden en deze waaraan het Vlaams Aktiekomitee, wier woordvoerder ik ben, zich in de nabije toekomst nog verwacht, het vertrouwen in het woord van de regering ten zeerste hebben geschokt.

"Derhalve heeft het Vlaams Aktiekomitee mij opdracht gegeven U persoonlijk, alsmede de regering en vooral de ministers van Economische Zaken en van Binnenlandse Zaken, nogmaals dringend te waarschuwen: indien vóór 20 november e.k. de regering niet de officiële verbintenis aangaat de tweetalige formulieren die aan de Vlaamse gemeenten werden toegezonden, in te trekken en door eentalige te vervangen, zal het Vlaams Aktiekomitee de algemene boycot van de volkstelling aankondigen.

"Het Vlaams Aktiekomitee hierin gestuwd en gesteund door de 48 erbij aangesloten Vlaamse verenigingen en de Vlaamse pers, wil aldus niet ten achter blijven op de houding van meer dan 150 Vlaamse burgemeesters die de formulieren van de volkstelling reeds hebben teruggezonden, alsmede op de stellingneming van de gemeentebesturen der grote centra.

"Het vestigt er tevens uw aandacht op, dat elk nieuw manoeuvre op dit gebied enkel zijn verzet zal verscherpen".

Vlaams Aktiekomitee Brussel Taalgrens — Verklaring van 12 november 1960 in verband met art. 86 van het ontwerp van eenheidswet.

Het Vlaamse Aktiekomitee Brussel en Taalgrens stelt vast dat de regering, o.m. ingevolge de protestaktie tegen de tweetalige tellingsformulieren, gevoerd door het aktiekomitee met de steun van de Vlaamse steden en gemeenten en de gehele Vlaamse pers, verplicht is de volkstelling tot einde 1962 uit te stellen.

Het dankt alle instanties, die hebben bijgedragen tot het slagen van de boycot, reeds voor met de telverrichtingen een aanvang was gemaakt, en vooral de Vlaamse burgemeesters die in deze strijd onvoorwaardelijk aan zijn zijde staan.

Hieruit blijke voor de regering en de centrale administratie eens te meer dat voortaan elke openlijke en verkapt talentelling en elke volkstelling met tweetalige formulieren uitgesloten is. Het bewijs is geleverd dat, onder leiding van het Vlaamse Aktiekomitee, de Vlaamse gemeenschap — daarin voorgelicht door de Vlaamse pers — elke poging tot verfransing en tot roof van grondgebied, mensen en toekomstmogelijkheden, de kop zal indrukken.

Het Vlaamse Aktiekomitee Brussel en Taalgrens beschouwt dus als voorgoed verworven :

1. De afschaffing van de talentelling, met of zonder wettelijke gevolgen.

2. De afschaffing van faciliteiten aan Franstaligen onder vorm van het uitreiken van tweetalige formulieren of drukwerken in het Vlaamse land. Het stelt inderdaad vast dat, door het verdagen van de volkstelling, de regering erkent dat tweetalige drukwerken en formulieren onwettelijk zijn.

Het Aktiekomitee waarschuwt de regering dat, evenals in 1960, ook in de toekomst elke volkstelling zal verhinderd worden waarin een vraag naar het taalgebruik voorkomt of waarbij nog tweetalige formulieren zouden ter beschikking gesteld worden.

Het Vlaamse Aktiekomitee Brussel en Taalgrens eist vanwege de regering dat het aangekondigde wetsontwerp tot verdaging van de volkstelling onder geen enkele vorm zou insluiten dat een talentelling op een latere datum zal doorgaan. Het verwacht ten stelligste van de Vlaamse ministers en van de Vlaamse parlementairen dat zij op dit punt geen enkele toegeving zullen doen. Een andere houding zal door de Vlaamse kiezers onverbiddelijk worden uitgelegd als een kapitulatie voor de franskiljonse taalimperialisten die aldus de mogelijkheid zouden krijgen de gehele kwestie opnieuw te stellen.

Voor het Vlaamse Aktiekomitee is de afschaffing van de talentelling de voorafgaande voorwaarde voor elk gesprek.

Trouwens het Vlaamse Aktiekomitee Brussel en Taalgrens aanvaardt niet dat het probleem van de taalgrens en Brussel voor de zoveelste maal afgeschoven wordt naar een zgz. « nationale kommissie ». Er is genoeg gestudeerd. De besluiten van het Harmelcentrum vormen de enige aanvaardbare grondslag terzake. Aan dit indrukwekkend en verdienstelijk werk, namens negen miljoen Vlamingen en Walen tot stand gebracht, laat het niet tornen door enkele Brusselse taalimperialisten.

Aldus heeft het Vlaamse Aktiekomitee met verontwaardiging kennis genomen van artikel 86 van het ontwerp van eenheidswet waarbij aan de minister van Binnenlandse Zaken machtiging wordt verleend bepaalde gemeenten of delen van gemeenten om redenen van taalkundige, kulturele, geografische, economische of financiële aard aan anderstalige gemeenten toe te voegen.

Het Aktiekomitee ziet in deze bepaling een manoeuvre om, na het opgeven van de talentelling en het uitstellen van de volkstelling, toch aan de franskiljonse imperialisten een voldoening te schenken, inzonderheid rond Brussel en op de taalgrens.

Deze bepaling druist in tegen de besluiten van het Harmelcentrum en maakt de taalgrens naar willekeur beweeglijk in plaats van ze definitief vast te leggen.

Het zal deze bepaling met uiterste energie bestrijden het verwacht van de Vlaamse ministers en parlementsleden dat zij in geen geval het ontwerp zullen goedkeuren indien deze bepaling niet wordt geschrapt.

De strijd voor de gaafheid van het Vlaamse grondgebied gaat naar een hoogtepunt. Het Vlaamse Aktiekomitee zet zijn doorbraakoffensief voort. Eerste objectieven: massale deelneming aan de dag der randgemeenten op zondag 11 december en uitgebreide voorlichtingscampagne tegen elke vorm van gebiedsroof door versnelde verspreiding van miljoenen folders en aanplakbrieven over het Vlaamse land.

Stichting van een Vlaams Aktiekomitee voor Volksgezondheid.

In onderstaand schrijven werd de oprichting bekendgemaakt van een Vlaams Aktiekomitee voor Volksgezondheid en om de medewerking verzocht van alle Vlaamse Kultuurverenigingen.

In diverse middelen, die begaan zijn met medicale, pedagogische, en sociale aangelegenheden, heerst grote bezorgdheid omtrent een aantal voornamelijk kwesties van gezondheidszorg, die in een nabije toekomst in het brandpunt der openbare belangstelling zullen komen en waarbij de belangen der Vlaamse Kultuurgemeenschap dienen gevrijwaard.

Daar onmiddellijk een gepaste actie dient gevoerd, hebben het Verbond der Vlaamse Akademici (V.V.A. — voorheen A.V.O.H.V.), het Vlaams Geneesheren-Verbond (V.G.V.) en het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel (V.V.O.) besloten een Vlaams Aktiekomitee voor Volksgezondheid op te richten, waarvan zij het voorlopig bestuur uitmaken.

Als eerste objectieven zullen aangevat worden:

- 1. Het wetsontwerp aangaande het geneeskundig schooltoezicht.*
- 2. De wet over de orde der geneesheren.*
- 3. De organisatie van instellingen (hospitelen, e.a.) afhingende van de Kommissies van Openbare Onderstand.*

Ongetwijfeld hebt U belangstelling voor deze noodzakelijke Vlaamse actie. Graag zien wij hiervan ten spoedigste en ten laatste voor 30 oktober 1960 uw bevestiging tegemoet. Mogen wij U tevens vragen, of Uw vereniging bovendien zou willen ingaan op ons voorstel tot dit Aktiekomitee toe te treden.

In de eerste helft van november 1960 zal voor de toetredende verenigingen een vergadering belegd worden, waar de werkingsmodaliteiten zullen gepland worden en waar zal overgegaan worden tot de definitieve samenstelling van bestuur en werkgroepen.

get. Dr. med. R. de Beule, voorzitter.

Vlaams Aktiekomitee voor Volksgezondheid — Onderhoud met de Minister van Volksgezondheid.

Op 25-10-60 ontving de heer P. Meyers, minister van Volksgezondheid het voorlopig bestuur van het Vlaams Aktiekomitee voor Volksgezondheid.

De afvaardiging, geleid door dr. med. R. De Beule (V.V.A.) en verder bestaande uit dr. med. J. Van Damme (V.G.V.) en dr. jur. F. Bové (V.V.O.) heeft de minister o.m. onderhouden over het wetsontwerp aangaande het medisch schooltoezicht

Er werd in verband hiermee aangedrongen op volgende punten:

1° Wettelijke bepalingen dienen te waarborgen, dat het toezicht in Vlaamse scholen uitsluitend zou toevertrouwd worden aan Nederlandstalige geneesheren, verpleegsters en maatschappelijke assistenten.

2° Het taalevenwicht in de Hoge Raad voor het Geneeskundig Schooltoezicht dient door de wettekst gewaarborgd.

3° Het Geneeskundig Komitee dient gesplitst in een Nederlandstalig en een Franstalig Komitee.

De minister deelde zijn bedoeling mee terzake zelf de passende amendementen in te dienen.

Verder heeft de afvaardiging de Minister onderhouden over de Orde der Geneesheren. Er werd nl. aangedrongen opdat de opstelling van de Nederlandstalige en Franstalige lijst voor de Brusselse agglomeratie volgens objektieve criteria zou geschieden.

Vlaams Aktiekomitee voor Volksgezondheid — Algemene Vergadering te Brussel op 19 november 1960.

Deze vergadering werd voorgezeten door dr. med. R. De Beule, voorzitter van het voorlopig bestuur. Waren verder nog aanwezig: dr. jur. F. Bové (V.V.O.); dr. jur. P. Daels (Vlaamse Volksbeweging), dhr. P. Jongbloet (K.V.H.V. Leuven), dhr. R. Vander Kelen (Bond der Grote Gezinnen), dhr. P. Van de Velde (Vlaamse Kruis), dhr. A. Goeyens (V.O.S.), dhr. K. Cornelis (Vlaamse Gouwbonden Brussel), dr. jur. R. Vande Zande (Verbond van Kaderpersoneel), dhr. J. L. Caris (Functionele Kommissie Volksgezondheid).

Dr. jur. Bové gaf een uiteenzetting over de doelstellingen van het Aktiekomitee. De idee van het Aktiekomitee is ontstaan, doordat de drie stichtende verenigingen, Verbond der Vlaamse Akademici, Vlaams Geneesherenverbond en Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel, tamelijk toevallig vaststelden, dat ze doeleinden nastreefden, die zeer dicht bij mekaar stonden en die allen daarop neerkomen, dat enerzijds een einde moet gesteld aan de toestand dat Vlaamse mensen verzorgd worden door Vlaamsonkundigen en dat anderzijds al wie als Vlaming voor gezondheidszorg instaat in de Brusselse agglomeratie als een tweederangskracht wordt beschouwd.

Er werd besloten 1° bij die actie alle Vlaamse verenigingen te betrekken, 2° onmiddellijk aan te pakken dat wat geen uitstel duldde.

Dit laatste geldt o.m. het wetsontwerp op het medisch schooltoezicht, dat reeds in de Kamerkommissie gerapporteerd is. De h. Meyers, minister van Volksgezondheid werd gekontakteerd, die toezegde, dat amendementen zullen neergelegd worden 1° om te vermijden, dat het medisch schooltoezicht op Vlaamse kinderen en Vlaams personeel door Nederlandsonkundigen zou kunnen gebeuren, 2° om de voorziene klachtenkommissie in een Nederlandstalige en Franstalige Kamer te splitsen, 3° om te waarborgen, dat de helft der leden van de Hoge Raad voor het Geneeskundig Schooltoezicht tot de Vl. taalgroep zou behoren.

Het is best, dat wijzelf de h. Minister de tekst van geschikte amendementen voorleggen.

De h. Bové signaleerde verder, dat volgende verenigingen schriftelijk hun instemming betuigden:

het Algemeen Nederlands Verbond, het K.V.H.V. Gent, het K.V.H.V. Leuven, het V.O.S., het V.G.V., het Vl. Komitee voor Brussel, het Vl. Kruis, het V.V.O., het Vermeylenfonds, het V.V.A., het Vlaams Verbond voor Kaderpersoneel, het Vlaams Verbond van de Bond

der Grote Gezinnen, de Vlaamse Architectenvereniging, de Vereniging der Gouwbonden Brussel, het Kristelijk Onderwijzersverbond, de Vlaamse Konferentie der Balie te Antwerpen.

Mondelinge toezegging kwam toe van :
de V.T.B. — V.A.B., 't Zal wel Gaan (Gent), de Wikings (Antwerpen), het Nationaal Verbond der Kath. Vl. Verplegenden, het Davidsfonds, de Kath. Beroepsgroepering voor Vl. maatschappelijke assistenten, A.C.O.D. — Tak Onderwijs, de Vlaamse Jeugdherberg-centrale.

Op deze vergadering werd o.m. voorgesteld het voorlopig bestuur voor een periode van 6 maanden opdracht te geven het Aktiekomitee voor Volksgezondheid te leiden. Nadien zou het dan definitief worden aangesteld door een algemene vergadering, waarop zo mogelijk alle toetredende verenigingen zouden aanwezig zijn.

Voor de volgende 6 maanden zal aldus de leiding van het Vlaams Aktiekomitee worden waargenomen door :

dhr. dr. med. R. De Beule (V.V.A.), voorzitter
dhr. dr. jur. F. Bové (V.V.O.)
dhr. dr. med. J. Van Damme (V.G.V.)
dhr. dr. jur. Van de Zande (V.V.K.P. en V.V.O.)
dhr. P. Van de Velde (Vlaams Kruis)
dhr. J.L. Caris (V.V.O.); sekretaris.

Personalia.

Sterfgevallen.

In de ouderdom van 65 jaar overleed te Ukkel dhr. Paul Heymans, oud-minister, professor emeritus van de Rijksuniversiteit te Gent.

Aan de geachte familie van de overledene en inzonderheid aan Prof. Corneille Heymans, erevoorzitter van het V.V.A. bieden wij onze oprechte deelneming aan in het grote verlies dat hun komt te treffen.

Op 11 november overleed te Kortrijk Mevrouw Weduwe Dr. C. Cremers, geboren Maria Josephine Lemmers.

Wij bieden aan de familie van de afgestorvene en inzonderheid aan haar zoon : Dr. Pascal Cremers, ondervoorzitter van het V.V.A., gouv Limburg, onze innige deelneming aan.

Sluit aan bij het :

VERBOND DER VLAAMSE ACADEMICI

Sekretariaat : E. Jacquainlaan 126, Brussel

Postrekening : 4292.38 — Telefoon : 18.68.20 — Jaarlijks lidgeld : 200 F.

Het abonnementsgeld op het mededelingsblad is begrepen in het lidgeld.

Mededelingen

Stichting Lodewijk de Raet. — Een volkshogeschoolcursus « VLAAMSE BEWEGING » voor jonge volwassenen.

Door de 9 studieweken « Vlaamse Beweging » van de Stichting (1950-1958) hebben vele jongeren, die nu reeds verantwoordelijkheid dragen in beroeps- en verenigingsleven, een inzicht verworven in het wezen der Vlaamse Beweging en zijn zij zich bewust geworden van de noodzaak aan samenhang en verstandhouding t.a.v. het volksbelang.

De Stichting heeft thans besloten deze studieweek opnieuw in te richten en ze aan te passen aan de gewijzigde omstandigheden. Op dit ogenblik is niet het vastleggen van een algemeen-Vlaamse doctrine wat op de vorige cursussen werd bereikt, het noodzakelijkste, maar wel het steeds opnieuw overdragen van de geschiedenis en de inzichten van de Vlaamse Beweging op de jongere generatie.

Hierbij is het van wezenlijk belang dat de jonge generatie zich bezint op zichzelf, haar eigen geaardheid en problematiek, en van hieruit de confrontatie met de overgeleverde inzichten en stellingen der Vlaamse Beweging aangaat. Slechts op deze voorwaarde mogen wij hopen op een zich steeds vernieuwende en levenskrachtige volksbeweging.

Met deze stellingen voor ogen is een nieuwe volkshogeschoolcursus « Vlaamse Beweging » voor jonge volwassenen (+ 18 j.) samengesteld die van 27 tot 31 december te Gent zal worden ingericht. Hieronder volgen meer inlichtingen.

A. OPZET.

- Deze cursus is uitdrukkelijk voor jongeren bedoeld en ook als confrontatie van de huidige generatie der jonge volwassenen met de Vlaamse Beweging.
- Een volkshogeschoolcursus is geen strakke reeks van conferenties. Hij is op de eerste plaats een ontmoeting van volwassenen uit alle sociale bevolkingsgroepen om in gemeenschappelijke activiteiten en door het gesprek elkaar beter te leren kennen en begrijpen en zich te bezinnen over zichzelf en over problemen van algemeen belang.
- Omwille van de ontmoeting wordt veel belang gehecht aan het groepsklimaat, dat gekenmerkt wordt door een grote openheid voor elkaars persoonlijkheid en overtuiging en door een geest van positieve verdraagzaamheid.
- Het groepsgesprek neemt dan ook in deze cursussen een belangrijke plaats in. Hoe groter het aantal deelnemers, des te moeilijker het « echt » gesprek en de ontmoeting wordt. Het aantal cursisten wordt daarom tot ± 30 personen beperkt.
- Om dezelfde reden grijpt de cursus in internaatverband plaats. Hierop zijn geen uitzonderingen mogelijk.
- Veel zal overgelaten worden aan het initiatief van de deelnemers : vrije discussie, werkgroepen, culturele ontspanning, medezeggenschap in de opbouw van het programma enz.
- De democratische leiding zal gegeven worden aan een leeftijdsgenoot. Enkele ouden zullen, omwille van hun deskundigheid en ervaring op het gebied van de Vlaamse problematiek, maar ook omwille van de ontmoeting tussen de jongere en oudere generaties tot de cursus worden toegelaten.

B. STRUCTUUR VAN HET PROGRAMMA

's Voormiddags :

Elke voormiddag zal gewijd worden aan informatieve inleidingen over politieke, sociale, economische of culturele vraagstukken van Vlaanderen en over geschiedenis en wezen van de Vlaamse Beweging. De onderwerpen zijn nog niet definitief vastgelegd. Voor de inleidingen zal een beroep gedaan worden op deskundigen, en zij zullen steeds gevolgd worden door nabespreking. Men zal vermijden de reeks gekende gegevens te herkauwen, maar integendeel zoveel mogelijk de onderliggende tendenzen en evoluties en het wezenlijke te bespreken.

's Namiddags :

zullen discussiegroepen worden gevormd, waarin de deelnemers onderwerpen zullen bespreken, die betrekking hebben tot de situatie van hun generatie t.a.v. vraagstukken uit het openbaar leven. De cursisten zullen deze onderwerpen zelf voorstellen. Hiervan mag dus een bezinning over het eigen tijdsgewricht en de houding van de eigen generatie t.a.v. de maatschappij worden verwacht.

's Avonds :

De avonden zullen worden gewijd aan *culturele ontspanning*, waarbij de deelnemers actief zullen betrokken worden. Misschien zal dit aanleiding geven tot een bezinning over onze eigentijdse feestcultuur. Ons volk is nog altijd op zoek naar een eigen « stijl ». Misschien vinden wij hier enkele (concrete) vingerwijzingen ? In ieder geval wordt ook een vrije avond voorzien.

Belangstellende jongeren worden verzocht, zonder verbintenis, zich op te geven aan de Stichting-Lodewijk de Raet, Koudenberg 72, Brussel 1, met vermelding van naam en voor- naam, adres, leeftijd en eventueel functie.

K.V.H.V. Leuven en Gent — Stellingname t.o.v. de aktuele taalproblemen.

Het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond Leuven en Gent hebben het onderstaand schrijven gericht tot alle volksvertegenwoordigers en senatoren.

De blijvende moeilijkheden tussen de Vlaamse en Waalse volksgemeenschap zijn naar aanleiding van de talentelling in een zeer scherpe vorm tot uiting gekomen.

De vage en tegenstrijdige beloften, samen met het immobilisme van de verantwoordelijke instanties zijn oorzaak van de malaise rond dit probleem.

Wij zijn ons bewust van het levensbelang van deze kwestie. Daarom ook zullen wij uitermate waakzaam zijn. Mogen we er u aan herinneren, dat deze waakzaamheid van de studenten steeds samengaat met de bereidheid tot actief optreden.

Wij zullen niet dulden dat een parlamentslid, van welke partij ook, door zijn passiviteit de primordiale rechten van de Vlaamse volksgemeenschap laat schenden.

Het voorstel om de volkstelling en de talentelling tot einde 1962 uit te stellen is totaal onaanvaardbaar en is in onze ogen een ontvluchten van elke verantwoordelijkheid die door het grootste deel der bevolking als lafheid zal worden bestempeld. Wanneer de regering dit voorstel aan het parlement gaat opdringen dient elk parlamentslid zijn verantwoordelijkheid t.o.v. het Vlaamse volk op te nemen. Dit fundamentele probleem moet nu opgelost. Ook hier is « het uur der waarheid » geslagen.

Wat art. 86 der eenheidswet betreft kunnen wij zeer kort zijn : het dient zonder meer integraal verworpen.

Indien ons toch enig kompromis mocht opgedrongen worden, dan staan wij klaar om per arrondissement actief op te treden. Met de steun van talrijke verenigingen die ons reeds hun akkoord hebben gegeven, zullen we in uw eigen arrondissement de gevolgen van uw stem of uw passiviteit aanklagen. Deze aanklacht zal ook zeer duidelijk de economische en sociale gevolgen bekend maken.

In het ergste geval zijn wij ook bereid de uiterste konsekventies te trekken.

Wij zijn dan ook zo vrij een bijgevoegde nota, waarin ons standpunt t.o.v. het taalprobleem wordt uiteengezet, aan uw welwillende aandacht voor te leggen.

Wij durven u verzekeren dat de studentengeneratie nuchter en zakelijk het levensbelang van het probleem voor alle bevolkingslagen beseft. Wij kennen ook de gevolgen voor onze eigen toekomst, en daarom ook de ernst van onze eisen.

Wij zijn zo radikaal in onze stellingneming :

1. omdat de interpretatie van de taalwetten van 1932 tegen de geest van die wetten zelf ingaat ;
2. omdat het onaanvaardbaar is dat NA 28 jaar negeren en overtreden van deze wetten daarvan misbruik wordt gemaakt tegen de Vlaamse gemeenschap ;
3. omdat de ervaring met de vervalste talentelling van 1947 de totale onbetrouwbaarheid van de centrale instanties heeft bevesten.

Daarom eisen wij :

- a. de onmiddellijke en definitieve afschaffing van elke vorm van talentelling
- b. het beperken van de Brusselse agglomeratie binnen de grenzen zoals bepaald door art. 2 par. 5 van de wet van 28 juni 1932 ;
- c. het invoeren en eerlijk toepassen van de wettelijke verplichte tweetaligheid in de Brusselse agglomeratie ;

- d. het vastleggen van de taalgrens volgens de besluiten van het Harmel-centrum ;
- e. het afschaffen van de anti-sociale transmutatieklassen, die trouwens geen tegenhanger hebben in het Waalse landsgedeelte.

V.V.O. — Standpunt inzake de integratie van de uit Kongo gerepatrieerde ambtenaren.

« Het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel » zond aan de Minister van Afrikaanse Zaken onderstaande brief :

Mijnheer de Minister,

Op het ogenblik stelt zich een uitermate ernstig probleem dat het ganse nederlandstalig ambtenarenkorps aanbelangt, namelijk de integratie van de uit Kongo gerepatrieerde ambtenaren.

Het V.V.O. wenst in deze zaak een duidelijk standpunt in te nemen, standpunt dat het vast besloten is met alle kracht te verdedigen.

Het V.V.O. zal niet dulden, dat op het ogenblik dat het taalevenwicht in de administratie op verre na niet is verwezenlijkt, de integratie van nieuwe franstaligen dit evenwicht nog meer zou komen verstoren.

Het V.V.O. zal evenmin dulden dat oud-kolonialen, die ofwel hun studies in het frans of hun eksamen tot opname in de kongolese administratie in het frans hebben afgelegd thans op de nederlandse taalrol zouden worden ingeschreven.

Het V.V.O. weet dat alle Vlaamse ambtenaren eendrachtig deze standpunten onderschrijven, derhalve verzoeken wij U, Mijnheer de Minister, ons uw zienswijze te willen mededelen opdat wij de Vlaamse opinie over uw inzichten zouden kunnen inlichten.

De ernst van dit vraagstuk zal U ongetwijfeld geenszins ontgaan en wij hopen dan ook spoedig uw antwoord te mogen ontvangen.

Get. Dr. F. Bové, Algemeen Voorzitter ; Lic. E. Janssens, Ondervoorzitter ; Lic. G. Jassogne, Bestuurslid.

V.V.O. — Verzoekschrift tot de Koning in verband met de niet toepassing van de wetgeving inzake taalgebruik in bestuurszaken.

Sire,

Het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel dat de Vlaamse ambtenaren en beambten in overheidsdienst zonder onderscheid van politieke of filosofische strekking groepeerd, acht het — na lang beraad — tot zijn plicht zich tot Uwe Majesteit te wenden.

Uwe Majesteit weet, dat ons Verbond zich o.m. bekommert om de eerlijke naleving van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken.

Zoals blijkt uit hetgeen volgt zal Uwe Majesteit kunnen vaststellen dat men zich in de Belgische Administratie nog steeds weinig bekommert om de behoorlijke toepassing van de wetten van het Belgische volk.

De zopas gestemde wet van 26-7-1960 tot herinrichting van de centrale instellingen voor kinderbijlagen geeft in de praktische uitvoering ervan aanleiding tot allerhande schendingen van de wetgeving inzake taalgebruik in bestuurszaken.

Wij veroorloven ons, Uwe Majesteit, een bondige opsomming te geven van enkele onwettelijkheden terzake :

- 1) *niet naleving van het billijk evenwicht tussen het aantal personeelsleden van de twee taalrollen, in het algemeen, per categorie, per dienst en per graad.*
Het billijk evenwicht dient ongetwijfeld in functie te staan van de demografische sterkte der beide landsgedeelten, gezien het werkvolume dezelfde verhouding weerspiegelt ;
- 2) *organisatorische onmogelijkheid om op wettelijke wijze Art. 4, par. 1 van de wet van 28-6-32 te eerbiedigen ; de volgende diensten bestaan o.a. hoofdzakelijk of volledig, wat de leiding betreft, uit ambtenaren van dezelfde taalrol, niettegenstaande hun bevoegdheid zich uitstrekt over gans België :*
  - studiediensten van de Rijksdienst voor werknemers
  - boekhoudingsdienst van de Rijksdienst voor zelfstandigen
  - beheer van de gebouwen der twee Rijksdiensten
  - controlediensten van de Rijksdienst voor werknemers en zelfstandigen
  - enz. ;

3) organisatorische onmogelijkheid om op wetelijke wijze art. 9, par. 2 van dezelfde wet te eerbiedigen, wegens het feit dat in bepaalde diensten bijna uitsluitend éentalige personeelsleden worden benoemd, die in de Brusselse agglomeratie in contact moeten komen met tweetalig publiek;

4) willekeurige overheveling van personeelsleden op een taalrol waartoe zij in feite en in rechte niet behoren;

5) niet naleving van Art. 1 van het Koninklijk Besluit van 6-1-33 inzake de groepering der diensten in éentalige afdelingen.

Het mag Uwe Majesteit niet ontgaan dat ons Verbond de Minister van Sociale Voorzorg bij herhaling heeft gewezen op de noodzaak de taalwetgeving eerlijk toe te passen bij de reorganisatie der diensten inzake kinderbijlag.

Uit hetgeen voorafgaat blijkt duidelijk dat de Heer Minister van Sociale Voorzorg, aan wie Uwe Majesteit de zorg heeft gelaten de uitvoering van de wet van 26-7-60 te verzekeren, grotelijks misbruik heeft gemaakt van deze macht.

Wij verzoeken Uwe Majesteit, gezien de kennelijke wetsovertreding, de ministeriële besluiten, genomen in uitvoering van de wet van 26-7-60 en het Koninklijk Besluit van 9-8-60, te willen vernietigen.

Dagelijks ontvangt ons Verbond tientallen klachten uit verscheidene hoeken van het land, uit verscheidene departementen en overheidsdiensten in verband met de niet toepassing van de taalwetten, die van openbare orde zijn (Arrest Raad van State nr 1012 van 10-7-51).

Wanneer bovendien in 1960, 28 jaar na de afkondiging van de taalwet, naar aanleiding van de oprichting van twee nieuwe openbare instellingen deze wet nog steeds niet wordt toegepast, zou men waarlijk kunnen wanhopen of het nog mogelijk is om, in België, op grond van een welbewust civisme, onder Walen en Vlamingen, samen te leven.

Het gaat niet meer op, Sire, dat Ministers, hoge ambtenaren en anderen o.m. trouw zweren aan de wetten van het Belgische volk en inzake praktische toepassing het tegenovergestelde doen en hierdoor aanleiding geven tot wanorde in het beheer van het land.

Inmiddels verblijven wij met vertrouwen, van Uwe Majesteit, de zeer getrouwe dienaars.

Get. Dr. F. Bové, Algemeen Voorzitter; Dr. R. Rauws, Algemeen Sekretaris; R. Bequaert, Ondervoorzitter; Lic. E. Janssens, Ondervoorzitter; Dr. S. Szondi, Ondervoorzitter.

Uit de statuten van het A.V.O.H.V.

Hoofdstuk II. - Doelstelling en Standpunt

Art. 2. — De Vereniging stelt zich ten doel :

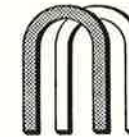
- het vormen van een leidende organisatie op grond van de academische solidariteit in dienst van de Vlaamse Volksgemeenschap,
- de rechtstreekse medewerking van deze organisatie aan de verdere ontwikkeling van de nationale Vlaamse beweging,
- het aankweken en bestendigen van nauwere voeling onder alle Vlaamse intellektuëlen,
- het daadwerkelijk steunen van de Vlaamse studentenbeweging in al haar vormen,
- het wegruimen van alle hinderpalen die de vrije ontwikkeling van het Vlaams nationaal leven in de weg staan,
- het mede-opbouwen en ontwikkelen in Vlaanderen van een gave Nederlandse cultuur in al haar levensuitingen.

Art. 3. — Ten overstaan van het Vlaamse vraagstuk neemt de vereniging het volgende standpunt in : erkenning v.h. beginsel dat de Vlaamse volksgemeenschap in volle onafhankelijkheid haar eigen lot moet bepalen.

Voor de praktische toepassing van dit grondbeginsel wordt als minimumstelling vooropgezet de noodzakelijkheid der grondige omvorming van de Belgische centralistische staatsstructuur.

Art. 4. — De vereniging staat op kristelijke grondslag. Zij staat buiten alle partijpolitiek.

Te verkrijgen bij alle groothandelaars in sanitaire artikelen !

MEWAF
Lijnwaadstraat
KORTRIJK

Metalen meubelen
Douches - Kabinen

Thermotub

Wasfonteinen

Sanispray

ultix

DE ENIGE KEUKEN
DIE DE VOORDELEN
VAN HOUT EN
ALUMINIUM
COMBINEERT !